

RAAP België - Rapport 161

WEBA Deinze
Nieuwbouw en afbraak van magazijnen

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Verslag van de Resultaten
Bureauonderzoek – projectcode 2017J316

Nazareth
2017

Colofon

Opdrachtgever: Troef NV

Titel: Webba Deinze: Nieuwbouw en afbraak van magazijnen
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Bureauonderzoek - projectcode 2017J316

Status: definitief

Datum: 18 december 2017

Auteur: Jeroen Vermeersch

Kaartvervaardiging: Jeroen Vermeersch

Projectcode: 2017J316

Raaproject: DEGE01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Steenweg Deinze 72,
9810 Nazareth

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Steenweg Deinze 72
9810 Nazareth
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2017

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting.....	3
1 Verslag van resultaten: bureauonderzoek 2017J316.....	4
1.1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1.1 Administratieve gegevens	4
1.1.2 Aanleiding.....	6
1.1.3 Geplande ingreep	7
1.1.4 Archeologische voorkennis	10
1.1.5 Onderzoeksopdracht	10
1.1.6 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek	11
1.2 Assessmentrapport bureauonderzoek.....	13
1.2.1 Geografische situering.....	13
1.2.2 Aardkundige gegevens	15
1.2.3 Archeologische gegevens	20
1.2.4 Historische gegevens.....	22
1.2.5 Archeologisch verwachtingsmodel.....	30
1.2.6 Synthese / beschrijving potentieel op kenniswinst.....	31
2 Bibliografie	34
2.1 Uitgegeven bronnen.....	34
2.2 Onuitgegeven bronnen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.3 Geraadpleegde websites.....	34
3 Bijlages.....	35
Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader	36
Bijlage 4: lijst van opgenomen figuren bureauonderzoek	37

Samenvatting

In opdracht van Webba België, heeft RAAP België een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het verkrijgen van een vergunning tot het deels slopen en nieuwbouw van stocks gelegen aan de Gentseweg te Deinze.

Het doel van dit onderzoek was na te gaan of er kans is op aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Hierbij zijn gegevens verzameld over geografische, landschappelijke, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed en welke maatregelen er dienen te worden genomen in functie van eventueel verder onderzoek van archeologische gegevens.

Het plangebied is momenteel verhard en bebouwd met loodsen. Van deze loodsen zullen er in totaal ca. 7426 m² afgebroken worden en wordt er 13223 m², deels op de zone waar gebouwen worden afgebroken, nieuwbouw loodsen gepland. Deze nieuwe loodsen zullen gefundeerd worden op een betonplaat (50 cm dik) en funderingspalen, waarvan de diepte nog niet bekend is. Verder worden er ook putten, leidingen en kelders voorzien, maar de impact van deze ingreep is nog niet bekend.

Op basis van het bureauonderzoek bestaat de originele bodem vermoedelijk uit een zandige bodem al is het plangebied aangeduid als bebouwde zone. Vanuit archeologisch perspectief is er een lage kans voor het aantreffen van archeologische vondsten, vanaf de Steentijd tot en met de recente perioden. In de periode 1979-1990 is een deel van het westelijke deel van het plangebied nog dichter bebouwd waardoor ook daar een verstoorde bodem kan verwacht worden.

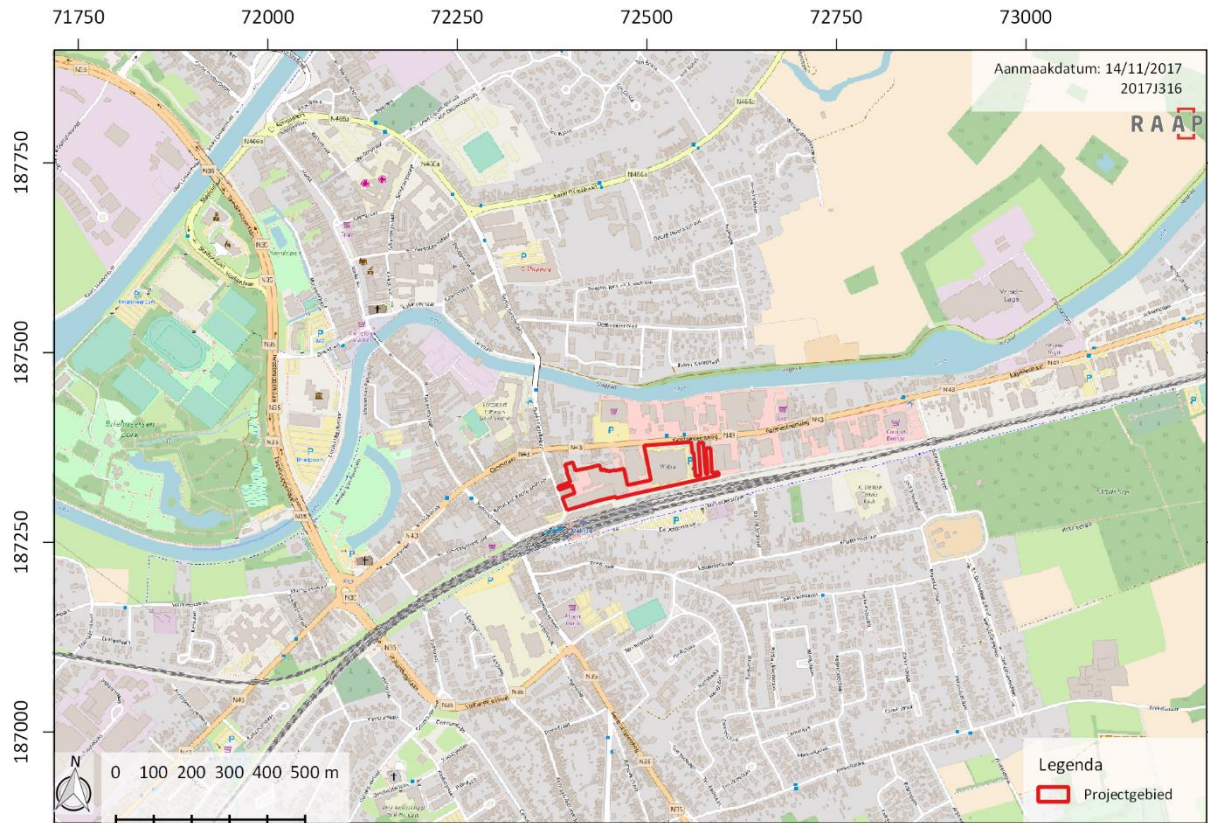
RAAP bvba adviseert dan ook om het plangebied vrij te geven.

1 Verslag van resultaten: bureauonderzoek 2017J316

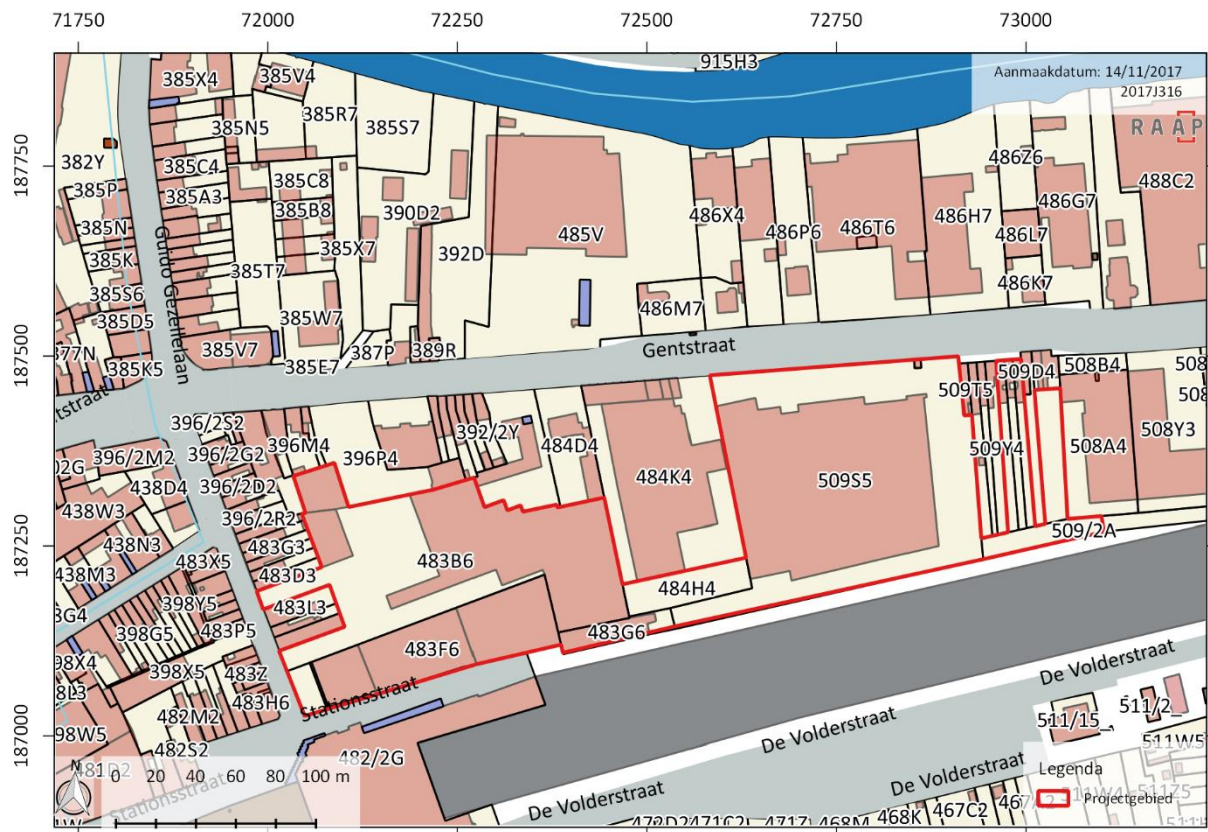
1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

- *Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed:*
- *Type onderzoek:* bureauonderzoek
- *Onderzoekskader:* opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning
- *Opdrachtgever (+adres):* Weba Deinze, Gentsesteenweg 42, 9800 Deinze.
- *Initiatiefnemer (+adres):* Weba Deinze, Gentsesteenweg 42, 9800 Deinze.
- *Erkend archeoloog:* RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)
- *Andere betrokken actoren:* Jeroen Vermeersch (auteur)
- *Wetenschappelijke begeleiding:* nvt
- *Naam plangebied en/of toponiem:* Gentsesteenweg Deinze
- *Adres:* Gentsesteenweg 42
- *Deelgemeente:* Petegem-aan-de-Leie
- *Gemeente:* Deinze
- *Provincie:* Oost-Vlaanderen
- *Kadastrale gegevens:* DEINZE 3 AFD Petegem-Leie Sectie A 483f, 483b6, 483g6, 484h4, 509s5
- *Oppervlakte betrokken percelen:* 31372 m²
- *Oppervlakte projectgebied:* 31372 m²
- *Oppervlakte geplande bodemingrepen:*
- *Bounding box in lambertcoördinaten (X/Y):*
noordoost: X: 91 814 Y: 185 866
zuidwest: X: 91 437 Y: 185 703
- *Inkleuring gewestplan:* ambachtelijke bedrijven en kmo's en woongebied.

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: NGI). (schaal 1: 20 000)

Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV). (schaal 1:3 500)

1.1.2 Aanleiding

Weba Deinze wil aan de vestiging aan de Gentsesteenweg 42 een aantal van de huidige gebouwen afbreken en een nieuwbouw realiseren. Hiervoor dient een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd te worden.

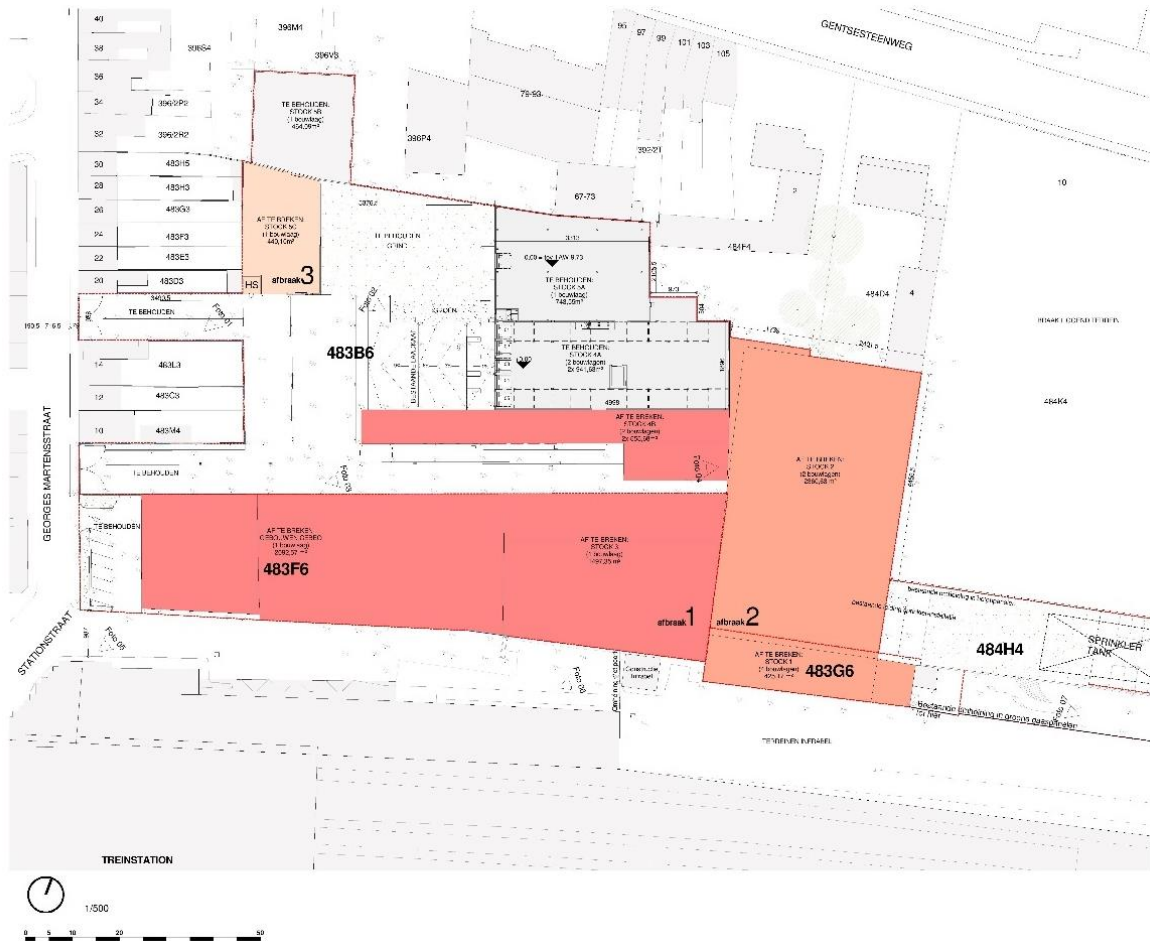
tabel 1 Schematisch weergegeven beslissingsboom voor de criteria bij een stedenbouwkundige vergunning (gebaseerd op het document beschikbaar gesteld door Onroerend Erfgoed)

Stedenbouwkundige vergunning	JA	Nee
1. Bodemingreep?	ga naar 2	ga naar 14
2. Volledig in gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt?	ga naar 14	ga naar 3
3. Volledig binnen gabarit bestaande lijninfrastructuur?	ga naar 14	ga naar 4
4. (Gedeeltelijk) in beschermde archeologische site?	ga naar 13	ga naar 5
5.(Gedeeltelijk) in vastgestelde archeologische zone?	ga naar 6	ga naar 8
6. Perceelsoppervlak >300m ² ?	ga naar 7	ga naar 14
7. Bodemingreep >100m ² ?	ga naar 13	ga naar 14
8. Perceeloppervlak >3000m ² ?	ga naar 9	ga naar 14
9. Bodemingreep >1000m ² ?	ga naar 10	ga naar 14
10. Aanvrager publiekrechtelijk?	ga naar 13	ga naar 11
11. (Gedeeltelijk) in woon- of recreatiegebied?	ga naar 13	ga naar 12
12. Bodemingreep >5000m ² ?	ga naar 13	ga naar 14
13. Archeologienota verplicht	✓	

De geplande bodemingrepen zijn bedreigend voor eventuele archeologische resten. Conform het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 dient bij stedenbouwkundige vergunningsaanvragen voor een gebied gelegen buiten een archeologische zone een archeologienota te worden opgesteld indien het totaaloppervlak van de betrokken kadastrale percelen groter is dan 3000 m² met een voorziene bodemingreep groter dan 1000 m² binnen een woon- of recreatiegebied. Met een oppervlak van 31372 m² van de betrokken percelen en een oppervlak van 13223 m² wat de bodemingreep betreft, worden de gestelde oppervlaktegrenzen overschreden, waardoor het opstellen van een archeologienota noodzakelijk is.

1.1.3 Geplande ingreep

Binnen de geplande werken is het de bedoeling om een deel van de huidige gebouwen af te breken. Dit wordt in drie fasen uitgevoerd waarbij een totale grondoppervlakte BVO van 7371 m² zal worden afgebroken.

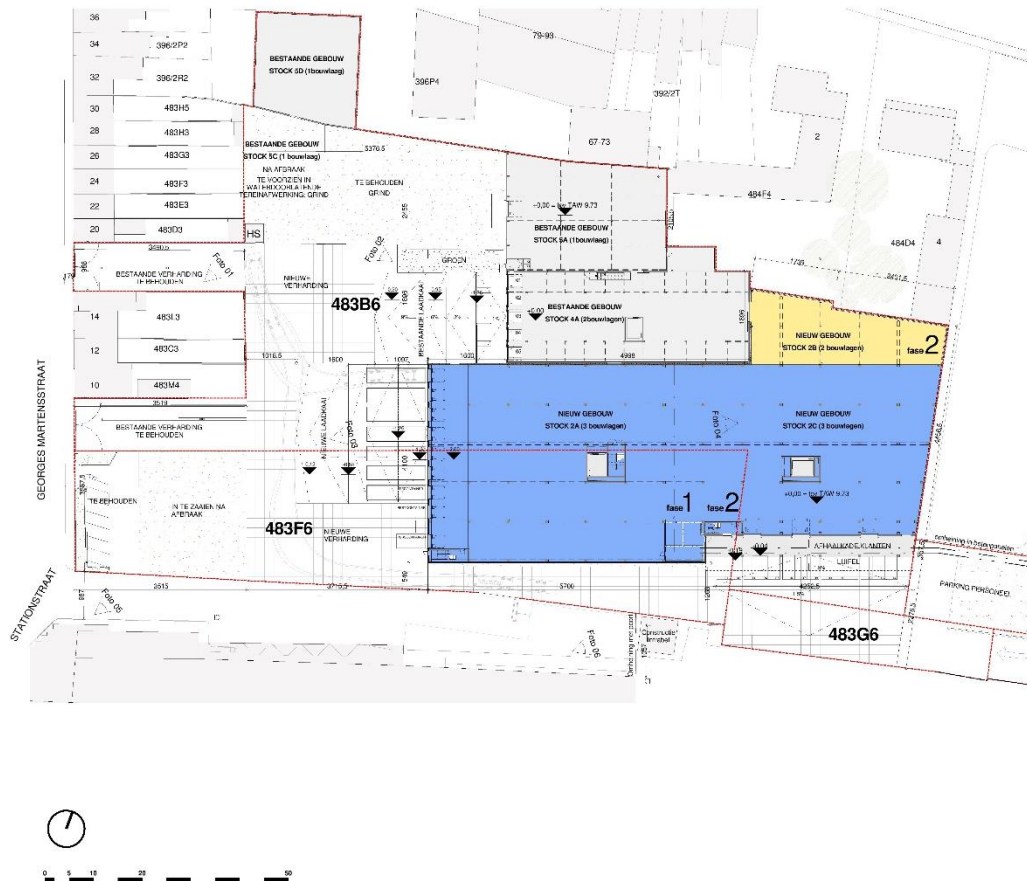

Figuur 3: Zicht op de gebouwen die zullen worden afgebroken in fase 1 (in rood) en fase 2 (in roze). (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750)

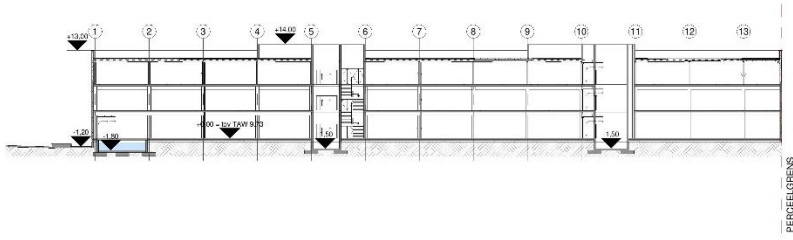
Op het terrein worden een aantal nieuwe gebouwen ingeplant. Het gaat in alle gevallen om stocks die bovengronds worden aangelegd. Hun bruto vloeroppervlakte (BVO) bedraagt ca. 4428 m². De vloerplaat met onderlagen bedraagt 55cm. Wellicht wordt een paalfundering toegepast waarbij de paalkoppen 50cm hoog zijn met footprint 200x200cm. De paaldieptes zijn momenteel echter nog niet gekend.

Bij stock 2A, dat nieuw wordt gebouwd, zal aan de westelijke zijde een laadkaai worden aangelegd. Deze laad- en loszone, wordt gedeeltelijk, voor een oppervlakte van 750m² in helling aangelegd tot een laagste peil van -120cm. Grenzend aan deze laadkaai wordt onder het gebouw, tussen de assen 1 en 2 een strook van 320m² voorzien als watertank voor bluswater met funderings aanzet ongeveer op 200 cm onder het huidige niveau. Ter hoogte van de afhaalkade (as 11) wordt een septische put voorzien met aanzet op -200cm. Langs de zuidgevel wordt een infiltratieriool voorzien met diameter

50 cm voor een lengte van 135 m. Twee liftputten van 18m² worden voorzien met aanzet op -180 cm. De huidige verharding zal eveneens vernieuwd worden. Hierbij wordt niet verdiept. Verder wordt er ook een nieuwe riolering aangelegd deze zal voorzien worden voor afvalwater, fecaalwater en hemelwater. De nieuwe leidingen komen te liggen op een diepte van minder dan 1 meter onder het loopniveau.

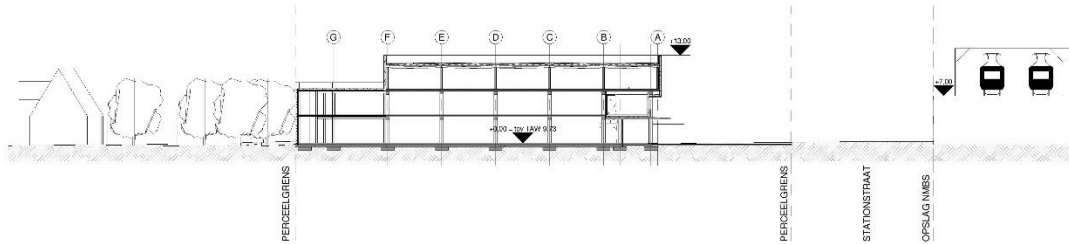

Figuur 4: Zicht op de nieuw te bouwen gebouwen. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750)

Aanzicht contour

schaal: 1 : 500

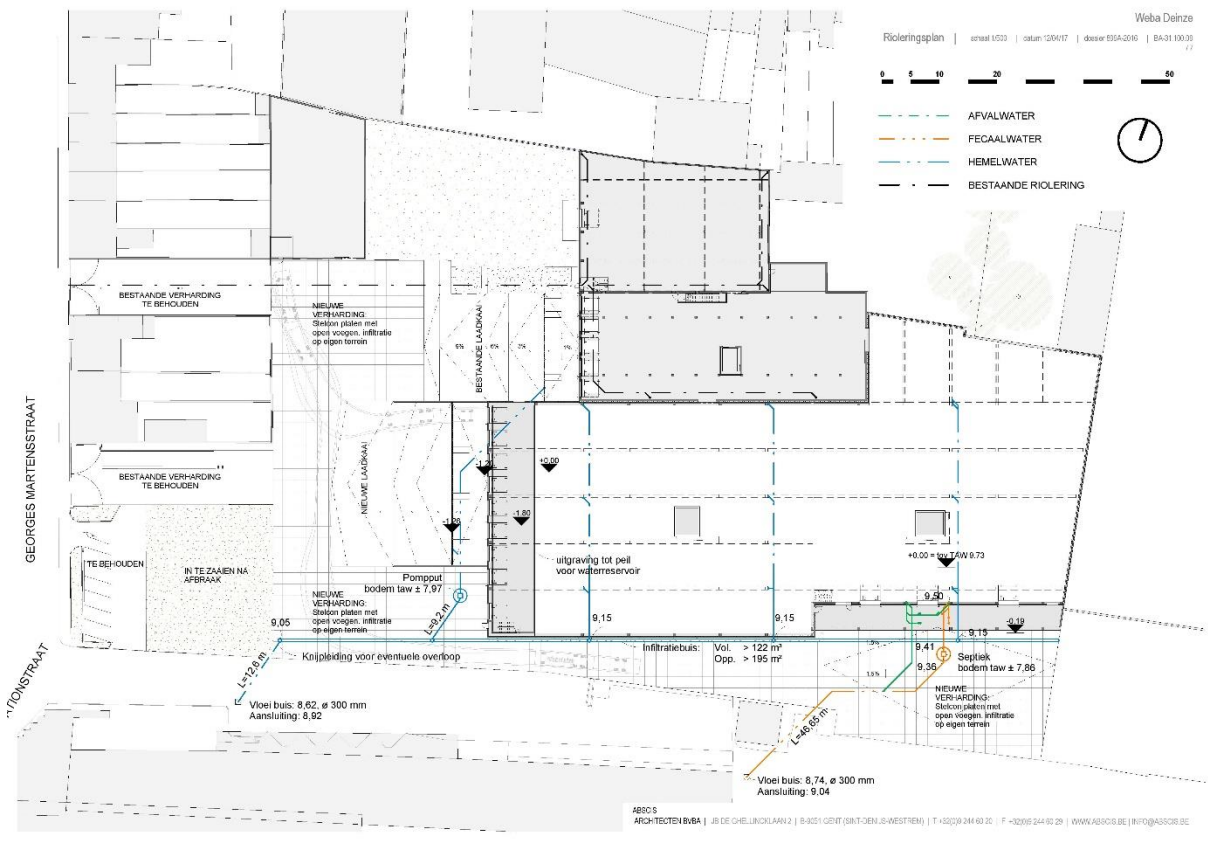

Terreinprofiel

schaal: 1 : 500

Figuur 5: Zicht op de nieuw te bouwen gebouwen. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750)

Figuur 6: Zicht op de ligging van de huidige en toekomstige riolering. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:500)

1.1.4 Archeologische voorkennis

Binnen het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de nabije omgeving wel, deze worden verder in de nota besproken.

1.1.5 Onderzoeksopdracht

1.1.5.1 Doelstelling

Het doel van dit bureauonderzoek is na te gaan of er archeologisch erfgoed kan bewaard zijn in de bodem binnen de afbakening van het plangebied, wat de karakteristieken zijn en de bewaringstoestand is. Ook de waarde van de betreffende sporen dient te worden ingeschat. Eveneens wordt nagegaan in hoever de werken invloed zullen hebben op deze sporen.

Indien noodzakelijk wordt deze studie gevolgd door een vooronderzoek met en/of zonder ingreep in de bodem. Indien de resultaten van de bureaustudie voldoende informatie opleveren, of er geen vervolgtraject kan worden uitgevoerd voorafgaand het bekomen van de vergunning, zal een programma van maatregelen worden uitgeschreven met aanbevelen tot vervolgonderzoek, een archeologisch onderzoek of het voorstellen van maatregelen voor behoud *in situ*.

De specifieke doelstellingen binnen deze bureaustudie zijn:

- het bepalen van de genese van het landschap waarbinnen het betreffende plangebied zich bevindt
- het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid of kans tot aanwezigheid van archeologische resten binnen het plangebied
- het identificeren en waarderen van de archeologische sporen: hierbij wordt de aard, bewaringstoestand en hun ouderdom in kaart gebracht, en deze gewaardeerd in hun ruimere omgeving (zowel geografisch als historisch)
- het afbakenen van eventuele verstoorte zones
- de impact van de voorziene werken op het mogelijk archeologisch erfgoed inschatten
- indien dit noodzakelijk zou blijken, het aanbevelen tot verdere onderzoeksstrategieën en/of het voorstellen van maatregelen voor behoud *in situ*

1.1.5.2 Wetenschappelijke vraagstelling

In het kader van dit onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?
- Zijn er in het gebied paleolandschappelijke eenheden bewaard en is er kans op het aantreffen van archeologische sites in dit landschap?
- Hoe kunnen archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?
- Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?
- Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten? Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?

1.1.5.3 Randvoorwaarden

Het onderzoek is uitgevoerd door een erkend archeoloog volgens de normen van de Code van Goede Praktijk.

1.1.6 Beschrijving van de strategie & werkwijze van het bureauonderzoek

Op basis van verschillende bronnen werd getracht inzicht te verkrijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en het gebruik van het projectgebied en zijn omgeving in de loop van de tijd. Daaraan gekoppeld wordt de archeologisch verwachting bepaald.

Het gebied bevindt zich in een zone die gekenmerkt wordt door een hoge densiteit aan bebouwing waardoor bij de bureaustudie er extra aandacht gaat naar archiefonderzoek en eventueel eerder uitgevoerd onderzoek naar de historische bebouwing.¹

Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- Geografische situering en huidig bodemgebruik
- Aardkundige gegevens
- Archeologische gegevens
- Historische gegevens
- Bepalen van de archeologische verwachting
- Synthese en beantwoorden van de onderzoeksvragen

Hiervoor is bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

Voor de technische aspecten en de gegevens omtrent de werkzaamheden zijn de plannen en gegevens gehanteerd zoals ze zijn verkregen van Abscis Architecten. Deze zijn toegelicht door Yoannick Callebaut, architect.

De aardkundige gegevens (geologie, topografie, landschap en bodemkunde) werden bestudeerd aan de hand van kaarten. Het betreft meer in het bijzonder de topografische kaart, Tertiair- en Quartairgeologische kaarten, de bodemkaart, de potentiële bodemerosiekaart en het digitale terreinmodel Vlaanderen. De bodemkundige gegevens werden aangevuld met de informatie die beschikbaar gesteld wordt via de website Databank Ondergrond Vlaanderen.² Het geologisch kader wordt weergegeven in bijlage 3.

De CAI (Centraal Archeologische Inventaris)³ was de belangrijkste bron van informatie wat betreft het archeologisch kader waarbinnen het projectgebied wordt geplaatst. Er kon geen bijkomende informatie gevonden worden over eventueel recenter archeologisch onderzoek in de nabijheid van het plangebied. Het archeologisch kader in relatie tot de geologische periodes wordt weergegeven in bijlage 3.

Voor het onderzoek naar de algemene geschiedenis van de regio is gebruik gemaakt van uitgegeven en onuitgegeven bronnen, deze zijn terug te vinden in de literatuurlijst. Daarnaast werd ook beroep

¹ Code van Goede praktijk (versie1.0), hoofdstuk 7.2.3, p. 49.

² <https://dov.vlaanderen.be>

³ <https://cai.onroerenderfgoed.be>

gedaan op de Inventaris Onroerend Erfgoed⁴. Verder werd er voor het historische luik historische kaarten en luchtfoto's geconsulteerd via zowel Geopunt als Cartesius⁵. Cartesius is een online databank die kaartmateriaal en luchtfoto's van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de KBR (Koninklijke Bibliotheek van België) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika bundelt. Verder werd ook de Kring voor Geschiedenis en Kunst van Deinze en de Leiestreek aangeschreven voor verdere informatie. Op het moment van schrijven is echter nog geen informatie ontvangen.

Voor een groot aandeel van het kaartmateriaal werd de website Geopunt⁶ geraadpleegd. Geopunt is een centrale website die vrijwel alle bestaande geografische overheidsinformatie ontsluit. Zo werd voor het bekomen van de kadasterinformatie gebruik gemaakt van het Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen dat via deze weg door AGIV aangeboden wordt.

Voor het aanmaken van het kaartmateriaal werd het programma QGIS gebruikt, een geografisch informatiesysteem. In de mate van het mogelijke werd zoveel mogelijk van het relevante cartografische materiaal ingeladen in het programma om op deze manier zoveel mogelijk van het kaartmateriaal te genereren dat in deze bureaustudie gebruikt wordt. Hierbij werd telkens het projectgebied geprojecteerd of aangeduid op de onderliggende kaarten.

De studie van de hierboven vermelde bronnen gaf geen aanleiding tot een verder archiefonderzoek of het inwinnen van aanvullend wetenschappelijk advies.

⁴ <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

⁵ <http://www.cartesius.be>

⁶ <http://www.geopunt.be>

1.2 Assessmentrapport bureauonderzoek

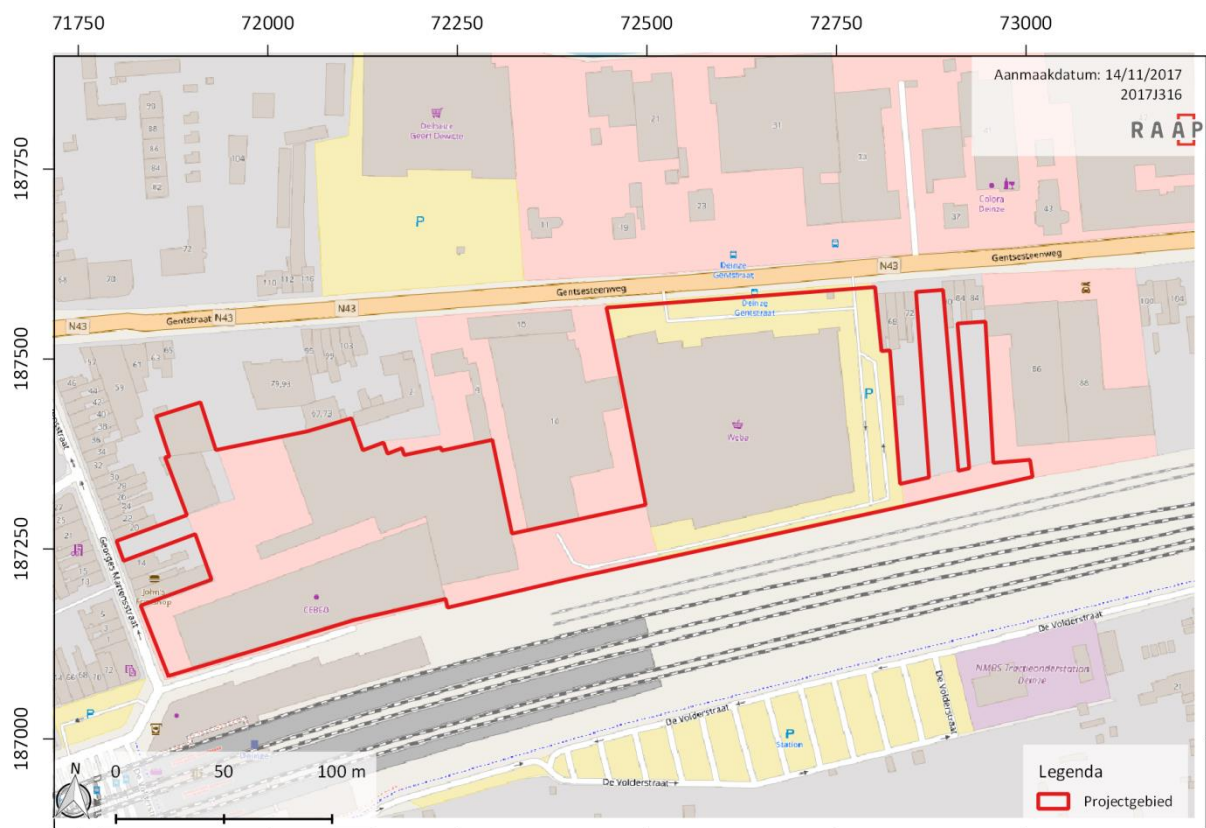
1.2.1 Geografische situering

1.2.1.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de N43 of de Gentssteenweg 42 te Deinze (Oost-Vlaanderen). Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 31.372 m² en is op het gewestplan deels gelegen in een gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's en deels in woongebied. In het noorden wordt het plangebied begrensd door de Gentssteenweg, in het zuiden door de Stationsstraat en de spoorweg, in het westen door de Georges Martensstraat en in het oosten sluit het aan op bebouwde percelen. Het gebied is gelegen op een hoogte tussen 9,2 en 9,9 m +TAW, met een gemiddelde referentiehoogte op 9,73 m +TAW, en ligt op ca. 120 m ten zuiden van de Leie.

1.2.1.2 Huidige situatie van het projectgebied

Het huidige terrein is volledig verhard en bebouwd met loodsen. Tussenin is er weinig groen aanwezig. Het gaat dan voornamelijk om een aantal grasperken.

Figuur 7: Algemene situering van het plangebied op de topografische kaart (bron: NGI). (schaal 1: 3 500)

Figuur 8: Luchtfoto uit 2016 met daarop het plangebied geprojecteerd (bron: AGIV). (schaal 1: 6 500)

Figuur 9: Bodembedekkingskaart uit 2012 met daarop het projectgebied geprojecteerd (bron: AGIV). (schaal 1: 10 000)

1.2.2 Aardkundige gegevens

1.2.2.1 De Tertiairgeologische bodem

Het Tertiair is (was) een geologisch tijdvak dat de periodes Paleogeen (66,0-23,03Ma) en Neogeen (23,03-2,58Ma) omvat. Het is al enige tijd geen officieel erkend onderdeel meer van de chronostratigrafie zoals deze wordt vastgesteld door de *International Commission on Stratigraphy*. De benaming wordt echter nog veelvuldig gebruikt en zal ook hier worden toegepast.⁷

De Tertiaire kaart toont aan dat onder de Quartair-geologische laag er slechts één formatie aanwezig is ter hoogte van het projectterrein en dat betreft het Lid van Aalbeke, een onderdeel van de Formatie van Kortrijk en dus de Groep van Ieper. Ten noorden van Deinze betreft de geologische ondergrond het Lid van Kortemark, een onderdeel van de Formatie van Tielt. Al deze periodes zijn te dateren in het Vroeg Eoceen tijdvak, tussen 54,4 en 49,5 miljoen jaar geleden.

Het Lid van Aalbeke is onderdeel van de Formatie van Kortrijk, een mariene afzetting die voornamelijk bestaat uit kleiige sedimenten met weinig macro-fossielen. Het Lid van Aalbeke zelf is een grijze, plastische kleibodem die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Het Lid van Kortemark daarentegen betreft een mariene lithostratigrafische eenheid die compacte, kleiige silt met zandige intercalaties bevat. De gemiddelde dikte van deze afzetting bedraagt ca. 17 meter en is dus minder relevant voor het archeologische verhaal van de locatie.⁸

Figuur 10: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).). (schaal 1: 20 000)

⁷ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>

⁸ Jacobs *et al.* 1999.

1.2.2.2 De Quartairgeologische bodem

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdsnedes (etages): het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen). Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen.

De jongste tijdsnede die we kennen is (vooralsnog) het Holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁹

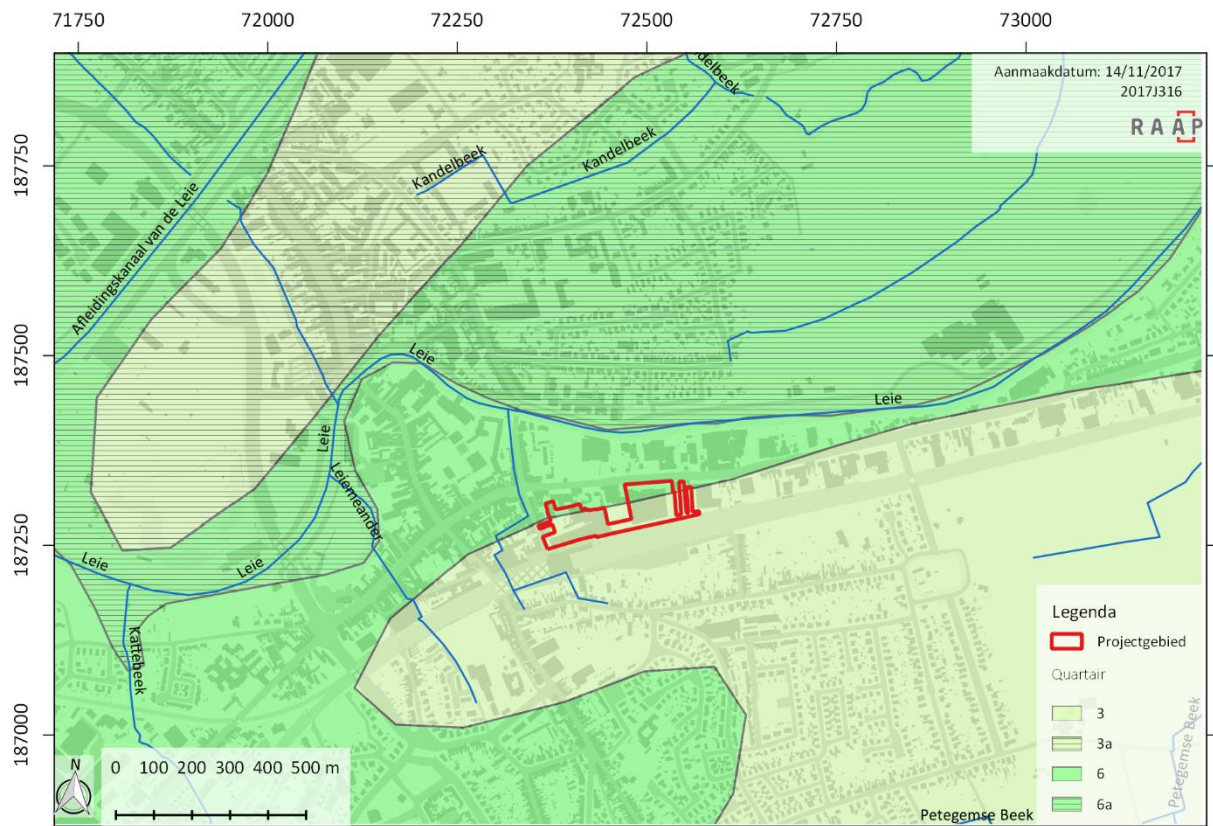
De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.¹⁰

Op de Quartairgeologische kaart blijkt de geologische opbouw van de bodem uit twee types te bestaan. Het grootste deel van het terrein valt onder het type 3. Daarbij gaat het om een fluviatiele afzetting van het Weichseliaan. Het Weichseliaan behoort toe aan het Laat-Pleistoceen, een geologisch tijdperk dat liep van 126 000 jaar geleden tot ca. 11 700 jaar geleden. Dit fluviatiel pakket wordt afgedekt door eolische afzettingen, vermoedelijk uit het Vroeg-Holoceen. In de omgeving van het plangebied gaat het om zand of zandleem. Verder is er ook kans op hellingsafzettingen van het Quartair. Deze laatste is vermoedelijk niet aanwezig.

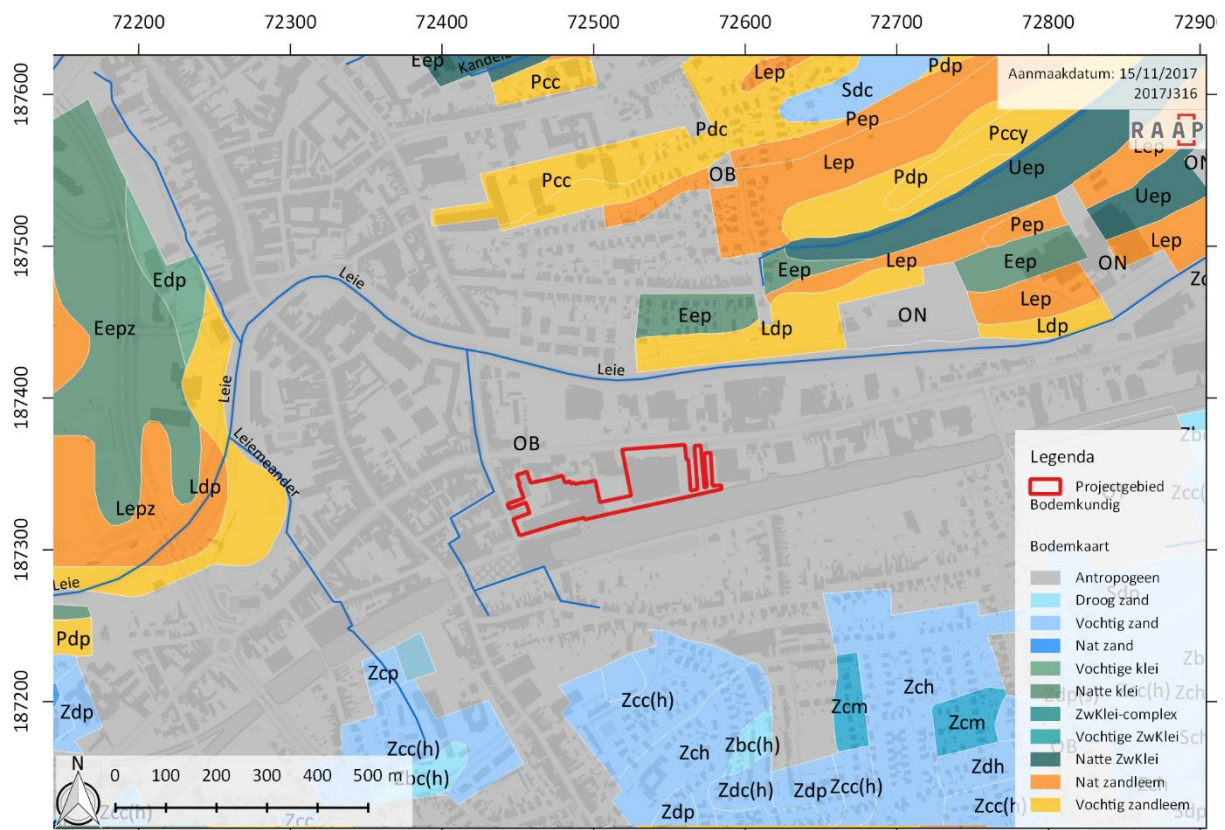
Het noorden van het projectgebied is gelegen in een zone aangeduid als het geologische profieltype 6. De bodemopbouw bestaat hier uit een fluviatiele afzettingen uit het Eemiaan met daarboven fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan. Deze lagen worden net als in profieltype 3 afgedekt door eolisch zandige tot siltige afzettingen van het Weichseliaan of mogelijk uit het Vroeg-Holoceen. Ook hier kunnen deze eolische afzettingen samen voorkomen met hellingsafzettingen uit het Quartair al is deze laatste vermoedelijk afwezig.

⁹ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>

¹⁰ <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/3quartair50000.html#inleiding>

Figuur 11: Projectie van het plangebied op de quartair-geologische kaart (DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV) (1:20 000)

Figuur 12: projectie van het plangebied op de bodemkaart (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV) (1:15 000)

1.2.2.3 Bodemkundige gegevens

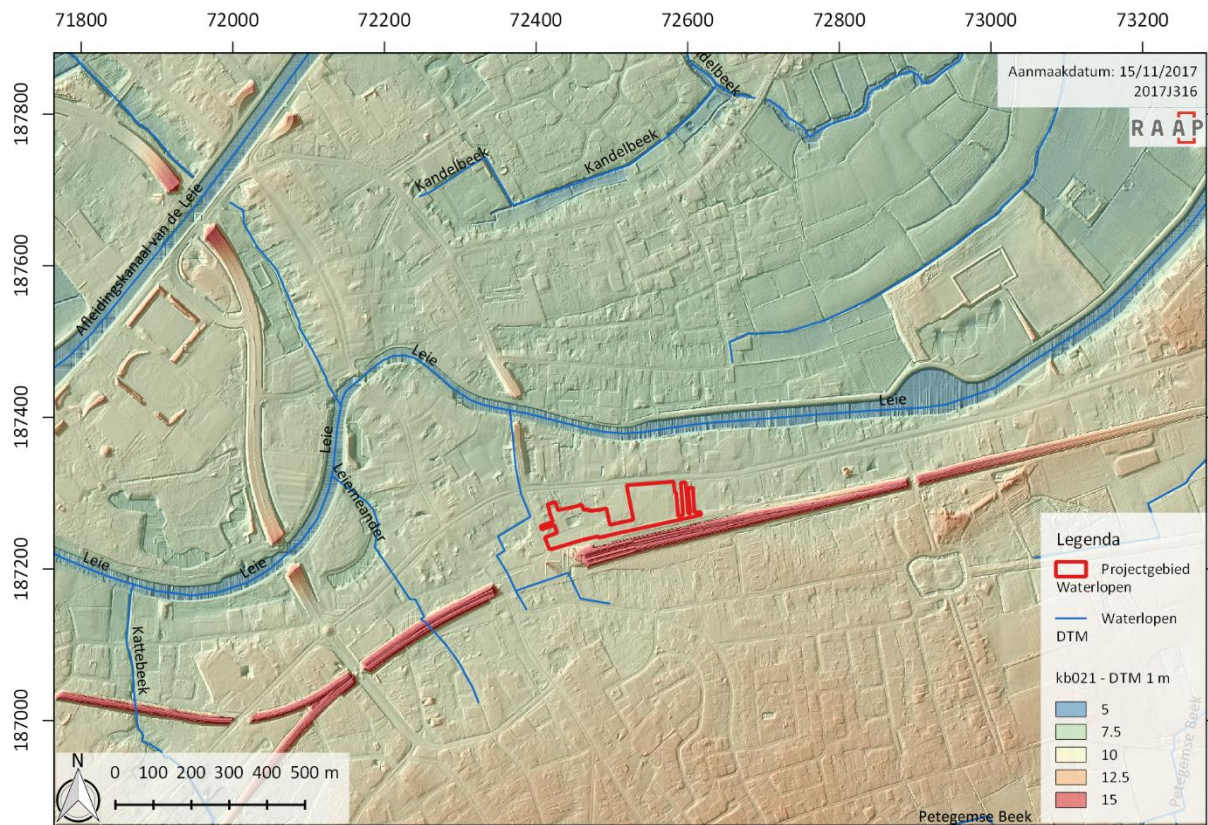
De bodem van het plangebied wordt op de bodemkaart aangeduid als 'OB'. Dit verwijst naar een antropogene, bebouwde zone, waar het bodemtype niet is vastgesteld. De omliggende bodems bestaan uit zandlemige, en kleiige natte gebieden ten noorden van de Leie en vochtige tot droge zandgronden ten zuiden van de Leie. De natte gronden liggen in de Leievallei, de drogere gronden hogerop. Gezien de ligging van de zandige bodems ten zuiden van de Leie kan verondersteld worden dat de originele bodem van het plangebied ook eerder zandig zal zijn. Een aantal van deze bodems hebben een dikke antropogene A-horizont. Dit zijn bodems die vanaf de Middeleeuwen zijn bemest door middel van plaggen. Vanuit archeologisch oogpunt zijn dit interessante bodems omdat onder dit plaggendeek oudere vondsten goed bewaard kunnen zijn. Of dit het geval is in het plangebied is echter niet vast te stellen.

1.2.2.4 Geomorfologische kaart

Een geomorfologische kaart is voor dit gebied niet beschikbaar, en wordt hier bijgevolg niet besproken. Algemeen kan gesteld worden dat het plangebied gelegen is in de alluviale vlakte van de Leie. Verder buiten het Leiedal liggen verschillende hoge ruggen, zoals deze van Oostrozebeke, Wortegem en Kruishoutem. Het deel van de vlakte ten oosten van de Leie, waar het plangebied toe behoort, is gekenmerkt door een vlak, zandig en breed dal.

1.2.2.5 Topografie

Het plangebied is gelegen op een hoogte tussen 9,2 en 9,9 m +TAW en kan bijgevolg als vrij egaal aanzien worden. De omgeving helt licht af naar het noorden toe waar de Leie stroomt. Daar ligt de rivier op een hoogte van ca. 7m +TAW.

Figuur 13: Digitaal terreinmodel (raster 1m) met projectie van het plangebied (bron: AGIV) (1:120 000)

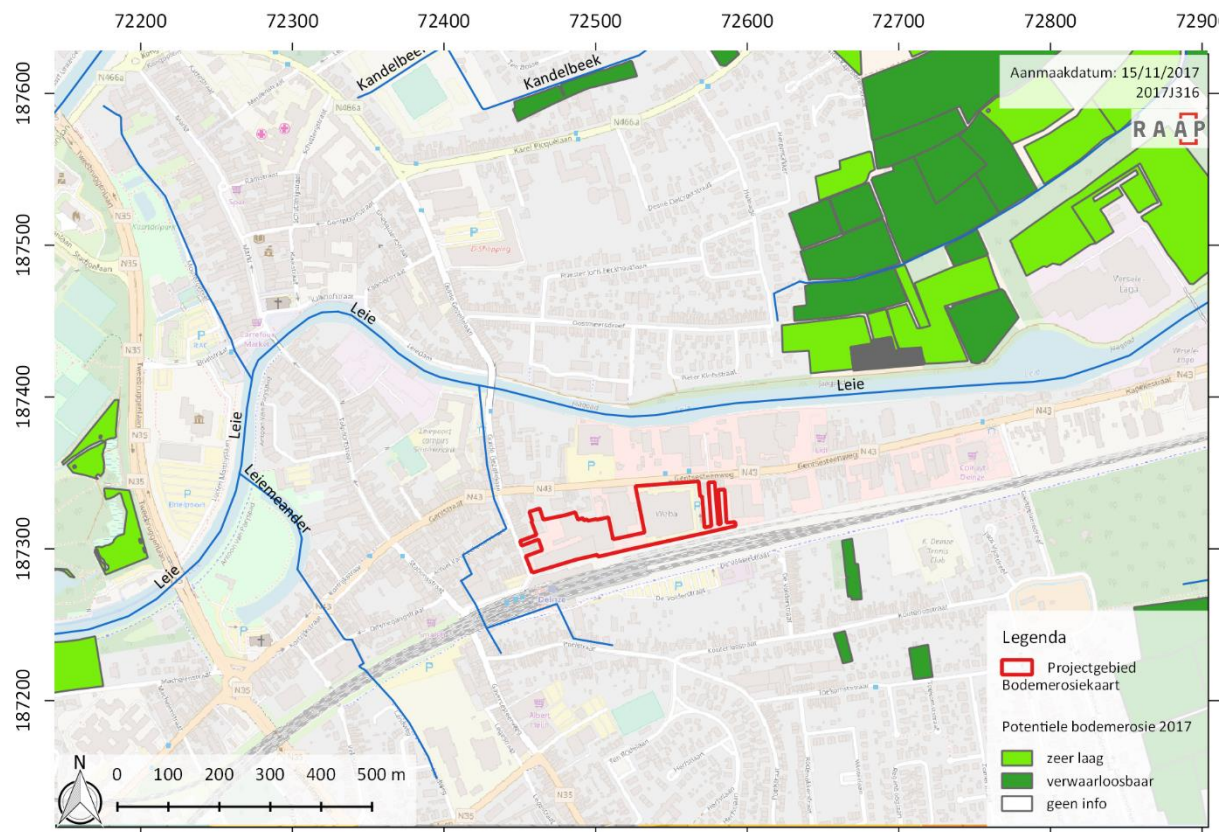
1.2.2.6 Hydrografie

Het plangebied ligt ca. 120 m ten zuiden van de Leie. De rivier heeft een breedte van enkele tientallen meter en meandert doorheen de vallei. Op vele plaatsen is de rivier rechtgetrokken al is dit nabij het plangebied, op basis van historische kaarten, niet het geval (zie verder).

Ten westen, nabij het plangebied, lopen nog een aantal kleinere beekjes/grachten, die vanuit hydrografisch oogpunt weinig belang hebben voor het plangebied en het doel van deze nota (zie verder).

1.2.2.7 Erosie

Op de potentiële bodemerosiekaart is te zien dat de kans op erosie in de omgeving van het plangebied zeer laag of verwaarloosbaar is. Voor het plangebied zelf is geen info beschikbaar vanwege de bebouwing, maar op basis van de gekende hoogtes van het gebied en de potentiële erosie bij de omliggende percelen kan verondersteld worden dat de (historische) erosie eveneens gering of onbestaande zal zijn.

Figuur 14: Potentiële bodemerosiekaart uit 2016 (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV). (1:25000)

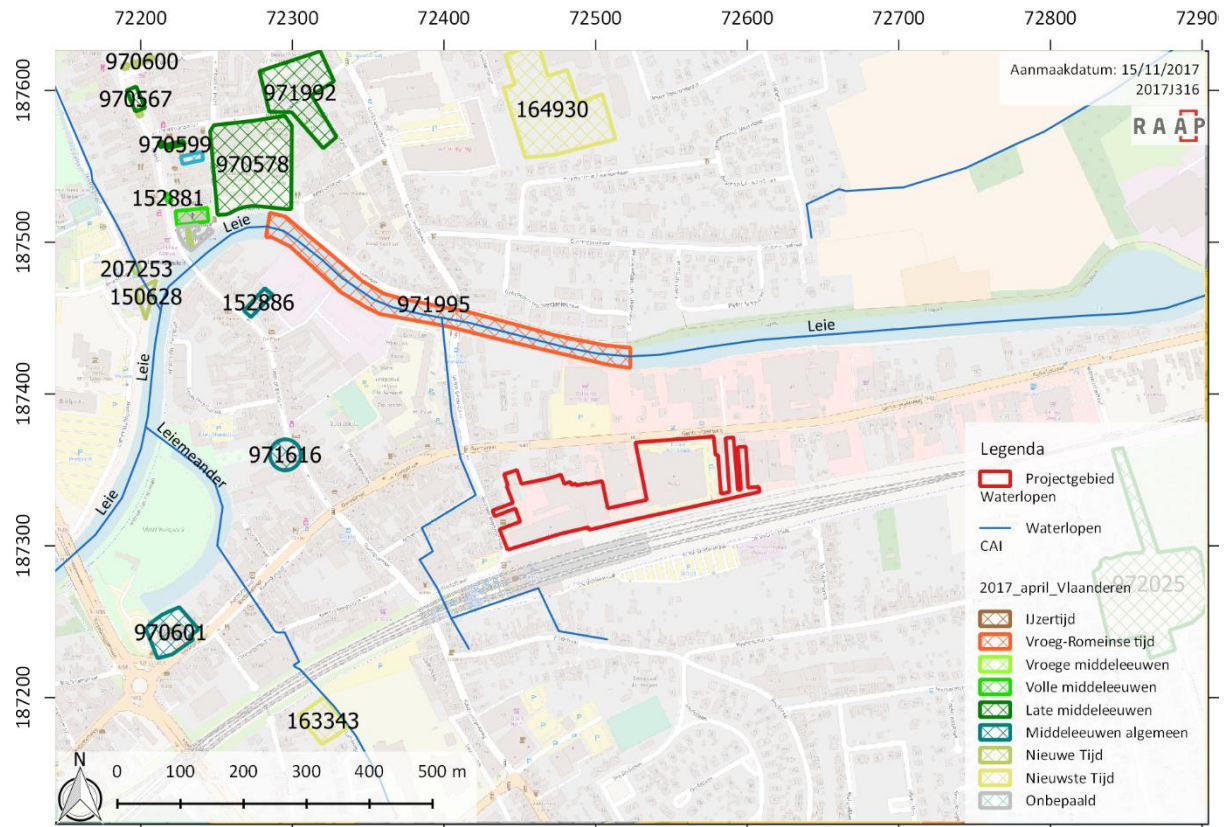
1.2.3 Archeologische gegevens

1.2.3.1 Juridische gegevens

Uit raadpleging van het geoportaal van Onroerend Erfgoed¹¹ blijkt het plangebied niet in een 'gebied geen archeologie' te liggen, noch in een 'archeologische zone'.

1.2.3.2 Gegevens uit de Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bevat de gekende sites en vondsten in Vlaanderen.

Figuur 15: CAI met projectie van het plangebied (www.geopunt.be - cai.onroerenderfgoed.be) (1:15 000)

Voor de zone ten westen van de site gaat het enerzijds om de Sint-Martinuskerk van Petegem-aan-de-Leie (ID970601) die teruggaat tot in de 12de eeuw en thans beschermd is als monument. Ten noorden van de Achiel van Eeckhoutestraat werden resten van de oude stadsgracht opgegraven (ID971616). In 2010-2011 zijn er bij een archeologisch onderzoek aan de Tolpoortstaat, ten noordwesten van het plangebied, resten gevonden van een middeleeuwse grafelijke residentie, vermoedelijk een motte, alsook de resten van het voormalige markizaat (ID152886).

Ten zuidwesten van het plangebied, aan de overzijde van de spoorweg, bevindt zich ID163343: een terrein waar vooronderzoek plaatsvond door middel van proefsleuven. Er zijn kuilen en greppels aangetroffen, evenals een mogelijk waterput. Deze sporen dateren in de Nieuwe Tijd. In een kuil is hierbij ook één losse afslag uit de steentijd aangetroffen.

¹¹ <https://geo.onroerenderfgoed.be/>

Bij het uitbaggeren van de Leie in de jaren '70 zijn er vondsten uit verschillende historische perioden aan het licht gekomen. Voor de Vroeg-Romeinse perioden zijn er verschillende scherven luxe-aardewerk en gebruiks-aardewerk, 4 munten, 14 fibulae, fragmenten van een laagoven, fragmenten van tegulae en een vuurbok aangetroffen. Deze baggervondsten doen een Romeinse bewoning in de onmiddellijke omgeving vermoeden. Daarnaast zijn er binnen het vondsten ensemble verschillende middeleeuwse scherven aangetroffen. Het betreft scherven luxe-aardewerk (waaronder rood beschilderd, mogelijk Pingsdorf), alsook gereduceerd en oxiderend gebakken aardewerk. (ID971995)

Aan de noordelijke oever van de Leie, ter hoogte van de oude stadskern van Deinze, zijn er , in vergelijking tot de zuidelijke oever, vrij veel archeologische data gekend. Dit is het resultaat van een reeks opgravingen in de binnenstad. Bij deze opgravingen werden hoofdzakelijk sporen uit de middeleeuwse periode aangetroffen (ID 970578, ID970577, ID152881, ID152882, ID970567 en ID971992, ID970600). ID164930 is een onderzoek waar sporen uit de Nieuwe Tijd zijn aangetroffen. Verdere gegevens ontbreken echter in de CAI.

Ten westen van het plangebied ligt ID972025, een reliëfverschil waar het Goed te Gampelaere gelegen was. Dit is een site met walgracht uit de Late Middeleeuwen (vermelding in 1390). Het was de zetel van het Goed met deze naam. Qua toponiem zou dit zelfs teruggaan tot in de vroege middeleeuwen. De site is thans beschermd als monument.

Op 1 km ten zuidwesten van het plangebied (net buiten beeld op Figuur 14) werd een erf uit de ijzertijd vastgesteld, bestaande uit een gebouwplattegrond, een waterkuil en een achttal spijkers (ID156989). Verder werd ook een brandrestengraf vastgesteld. Op dezelfde vindplaats werden ook twee gebouwplattegronden, greppels, kuilen en paalsporen uit de volle middeleeuwen gevonden. Dit terrein ligt op een gelijkaardige topografische situatie als het plangebied.

1.2.3.3 *Gegevens uit reeds uitgevoerd proefsleuvenonderzoek/archeologisch onderzoek*

In het voorjaar van 2017 vond er ten westen van het plangebied een archeologisch vooronderzoek door middel van proefsleuven plaats. Dit vooronderzoek werd uitgevoerd door RAAP België. De site situeert zich tussen de Ommegangstraat en de Kortrijkstraat, op een 300-tal meter van het plangebied. Het vooronderzoek heeft aan getoond dat het volledige terrein voor zo'n 70cm is opgehoogd, vermoedelijk in verschillende fases. Wanneer deze ophoging precies heeft men niet kunnen vaststellen. Men veronderstelt dat het dat de ophoging niet plaatsvond voor de 16de -17de eeuw. Een groot deel van het terrein was verstoord door toedoen van deze (recente)ophoging. Desondanks werden er in het noordwesten van het terrein een reeks grondsporen waargenomen. Het betrof twee grachten, een (water)kuil en enkele kleinere paalkuilen. De sporen werden op basis van het aangetroffen aardewerk aan de middeleeuwse periode toegeschreven. In het noordoosten van het terrein werden enkele bakstenen structuren aangetroffen. Het zou gaan om muurwerk dat verbandhoudt met de 19de en 20ste -eeuwse bijgebouwen. Verder werden er ook een 4-tal vierkante structuren, vermoedelijk beerbakken, vrij gelegd. Eén van de opmerkelijkste structuren binnen het plangebied was een rechthoekige structuur van ca. 7,80 op 6,8m, met in één van de hoeken een volledig bewaard gewelf, vermoedelijk van een citerne.

Het archeologisch onderzoek dat naderhand werd uitgevoerd op een deel van het terrein resulteerde in een groot aantal grachten, twee waterkuilen en een palissade, vermoedelijk alle uit de volle middeleeuwen.

Deze sporen tonen duidelijk aan dat:

- onder de ophogingspakketten de oudere bewoningssporen een goede bewaring kennen
- de middeleeuwse erven die deel uitmaakten van de prille nederzettingkern niet noodzakelijk langsheen de grote wegen gelegen waren.

1.2.4 Historische gegevens

1.2.4.1 Algemene geschiedenis en ontwikkeling van (Deinze)

Het huidige Deinze is gegroeid uit twee bewoningkernen: Deinze op de linkeroever van de Leie, en Petegem-aan-de-Leie op de rechteroever. Eerste vermeldingen van Petegem komen voor in 1137, 1177 en 1187 als *Pethengem*, een Germaans 'gem'- toponiem, wat verwijst naar een nederzetting die ontstaan is tussen de 6de en 10de eeuw. Vermoed wordt dat de nederzetting ontstond tussen ca. 550 en 700.¹² Petegem was voor een groot deel grafelijk bezit en als leen geschonken aan de abdij van Drongen. Het grondgebied bestond uit twee delen: Petegem-Binnen en Petegem-Buiten. De Sint-Martinuskerk in het westelijk deel van Petegem-Binnen dateert vermoedelijk uit de 9de eeuw.¹³ In 1469 werd Petegem-Binnen door Karel de Stoute bij Deinze gevoegd, Petegem-Buiten bleef zelfstandig bestaan. De zogenaamde dries ook wel De Knok genoemd, waar de wegen naar Gavere en Oudenaarde samenkomen fungeerde als centrum.¹⁴ Op deze dries kwamen ook de wegen uit vanuit Kortrijk en Gent. Deze laatste twee vormen nu de belangrijkste west-oost as door Deinze. De kern van Petegem-Binnen bevond zich enerzijds rond de dries, anderzijds in de as tussen de dries en de Sint-Martinuskerk. Het plangebied bevindt zich ten westen van deze as, langs de weg naar Gent.

1.2.4.2 De 16de, 17de en 18de eeuw

Net als vele andere steden, werd in de 16de eeuw 'groot Deinze' deels voorzien van een gebastioneerde omwalling, die beide stadsdelen (Deinze en Petegem-aan-de-Leie) omvatte. Deze verving de vroegere stadsomwalling rondom de oude kern van Deinze.

Deze zogenaamde Vaubanversterking is afgebeeld op enkele oude 17de-eeuwse kaarten. Vanwege de kwaliteit zijn deze kaarten hier niet opgenomen. Wel is te zien dat het plangebied onbebouwd is en een agrarisch gebruik had. Het gebied was buiten de vesting gelegen.

1.2.4.3 Villaret kaart (1745-1748)

Deze kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren. Eén van de ingenieur-geografen die aan het project meewerkte was Jean Villaret, waaraan de naam voor de kaart ontleend werd. Hij was verantwoordelijk voor het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik, wat recent beschikbaar werd gesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed en AGIV. Een collega van hem bracht al eerder tussen 1729 en 1730 de kustregio en Westhoek in beeld, maar die zijn (nog)

¹² Goeminne en Vanhee, 2000.

¹³ Goeminne en Vanhee, 2000, p.19.

¹⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Petegem-aan-de-Leie*, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121374> (geraadpleegd op 13 februari 2017).

niet vrij raadpleegbaar. De kaartbladen zijn zeer gedetailleerd, zowel naar topografie als bebouwing, wegen, etc., bijgevolg zijn ze zeer interessant voor historisch onderzoek.

Het plangebied is op deze kaart goed te positioneren. Het is te zien dat het plangebied onbebouwd is en grotendeels in gebruik is als akkergrond. De verschillende percelen zijn herkenbaar. Op één perceel is de bodem in gebruik als bos. Het plangebied ligt historisch gezien net ten oosten van de kern van Petegem, aan de zuidelijke rand van de baan naar Gent.

Figuur 16: Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Agentschap Onroerend Erfgoed). (1:8 000)

Figuur 17: Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België). (1:8 000)

1.2.4.4 Kaart van Ferraris (1771-1777)

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten.

Op deze kaart is te zien dat het plangebied gelegen is in wat men 'Petegem Buyten' noemde. Het gebied is volledig in gebruik als akker. Bebouwing ontbreekt in deze zone. Ten westen van het plangebied is een beekje te zien die vandaag ook nog bestaat maar volledig gekanaliseerd is.

1.2.4.5 Atlas der Buurtwegen (1841)

De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen behoren, werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter.

In vergelijking met vorige kaarten is weinig verandering te zien. Het belangrijkste element is de aanleg van de spoorweg tussen Kortrijk en Gent (1839).¹⁵

¹⁵ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/106836>

1.2.4.6 Kaart van Vandermaelen (1846-1854)

De topografische kaart van Philippe Vandermaelen werd opgemaakt tussen 1846 en 1854. Hierop staat ook het reliëf aangeduid.

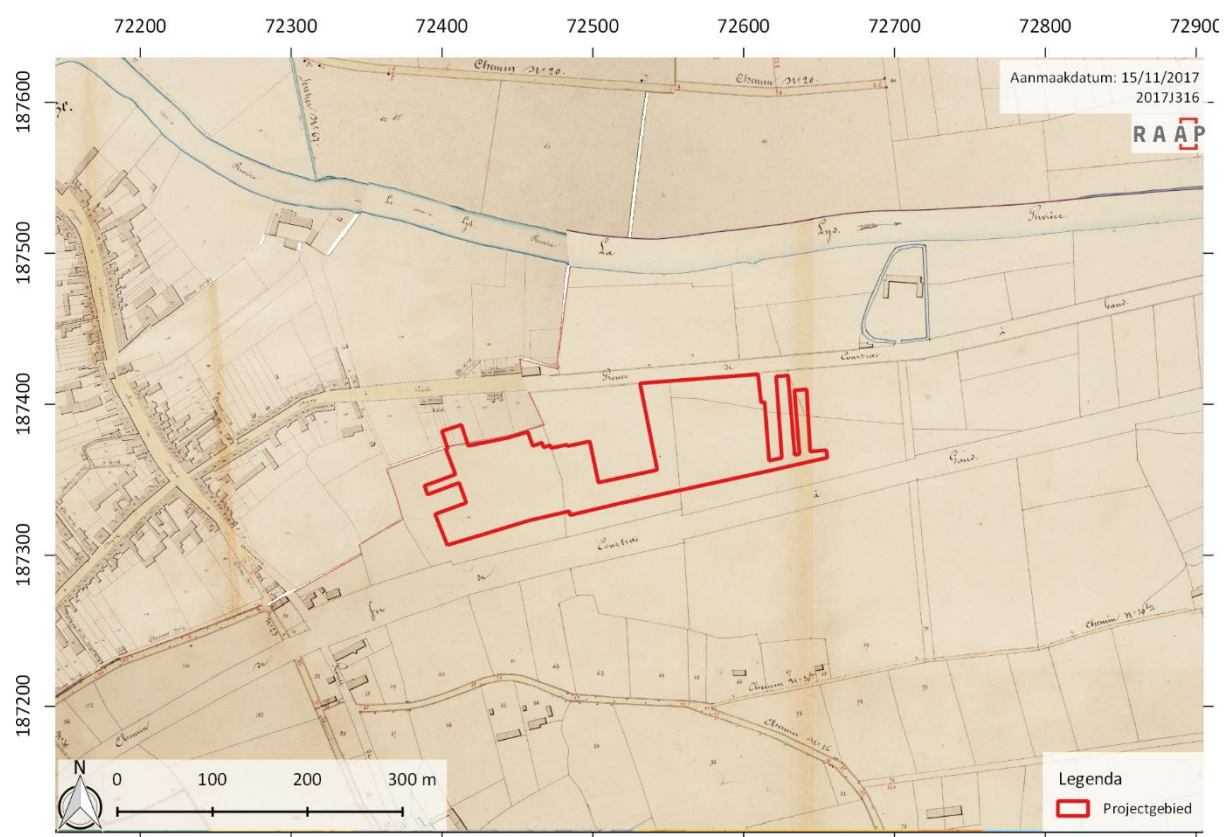
Net als op vorige kaarten is het terrein op deze kaart volledig onbebouwd. De bewoning in de nabijheid van het plangebied lijkt ook niet aangegroeid. Het landgebruik binnen het plangebied is - vermoedelijk nog steeds akkergrond.

1.2.4.7 Popp-kaart (1842-1879)

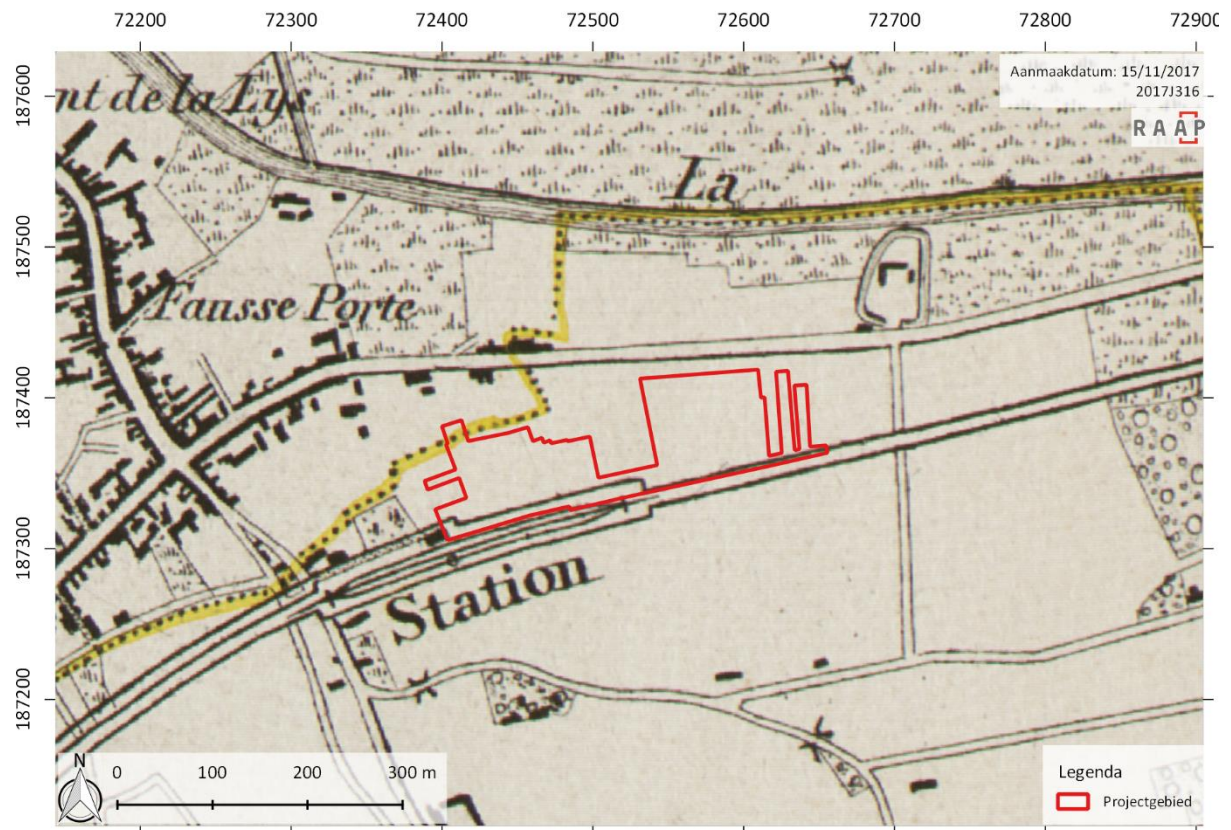
De kaart van Philippe-Christian Popp was een kadasterkaart die werd opgesteld tussen 1842 en 1879. Net als op vorige kaarten is weinig verschil te merken in het gebruik van de zone van het plangebied. Bebouwing ontbreekt en vermoedelijk is het gebruik nog steeds agrarisch. De bebouwing in en om Petegem is nagenoeg hetzelfde gebleven in vergelijking met vorige kaarten.

1.2.4.8 Topografische kaart Deinze 1911-1949

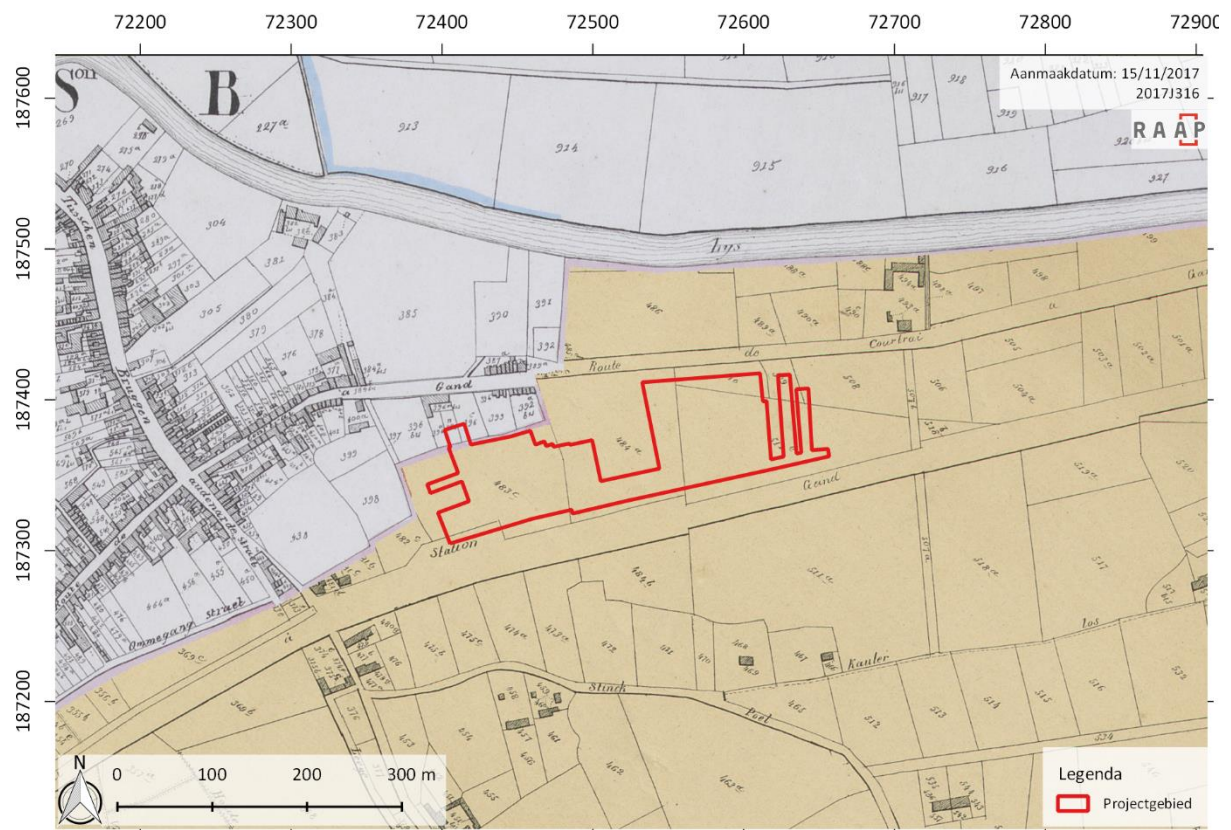
Op onderstaande topografische kaart is te zien dat er binnen de zone van het plangebied in de eerste helft van de 20ste eeuw reeds een aantal grotere gebouwen staan. Hun functie is hieruit niet af te leiden. Het kan gaan om loodsen of om gebouwen die bij landbouwbedrijven horen.

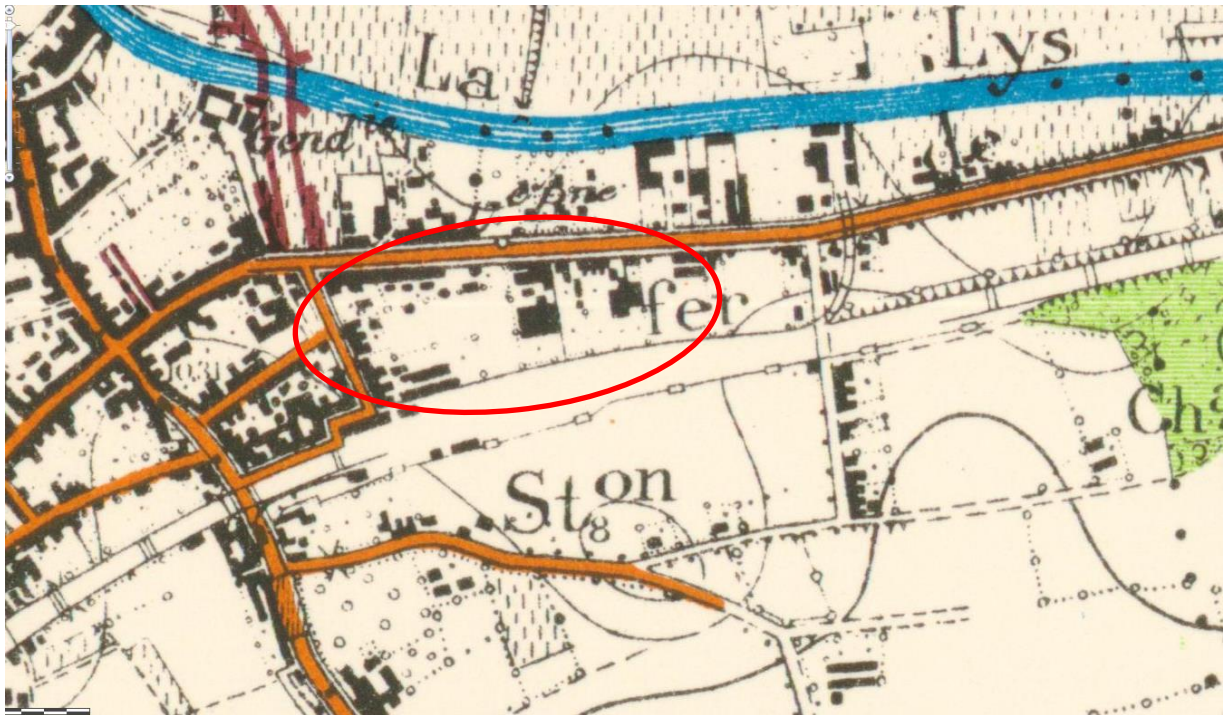
Figuur 18: Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen) (1:8 000)

Figuur 19: Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België). (1:8 000)

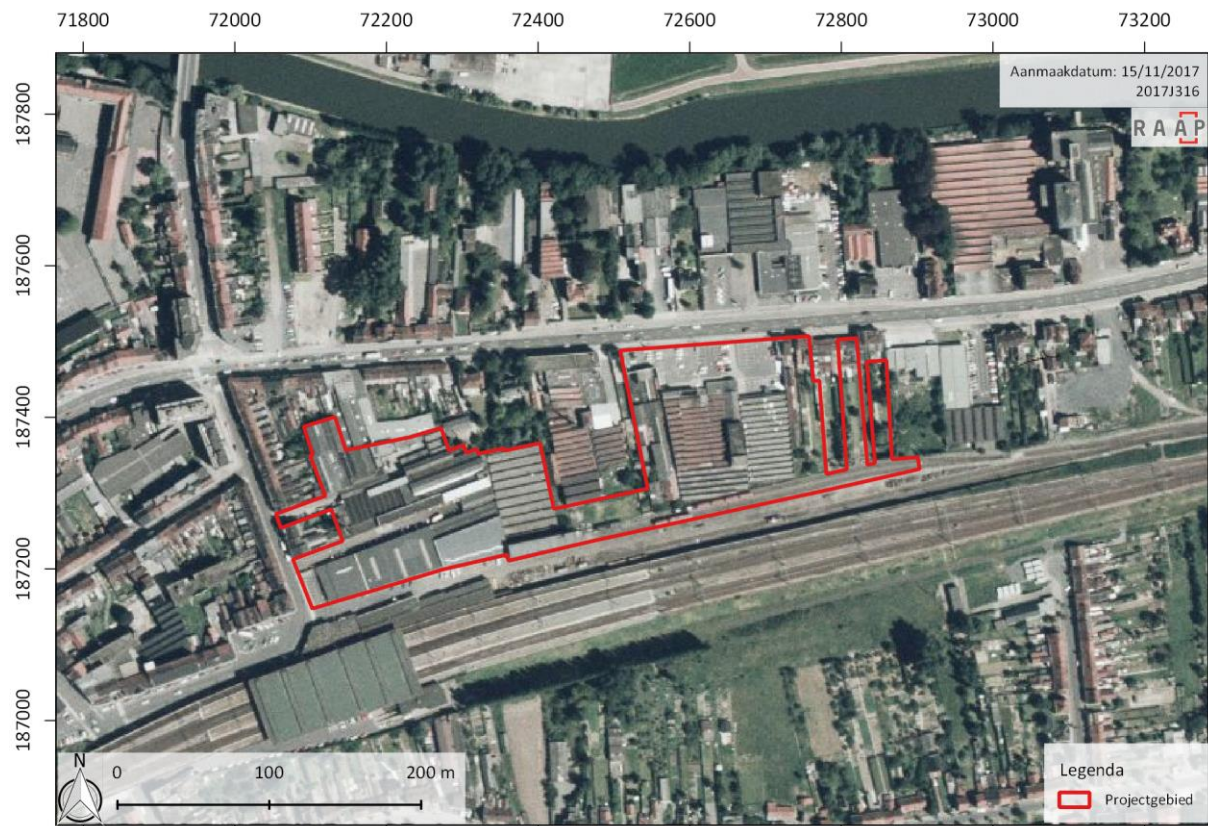
Figuur 20: Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1:8 000)

Figuur 21: Topografische kaart van Deinze (1911-1949) (bron: Cartesius.be, niet gegeoreferereerd). (1:8 000)

1.2.4.9 Luchtfoto uit 1979-1990

De luchtfoto uit 1971 vertoont een gelijkaardig beeld als onderstaande foto maar is niet voldoende duidelijk om te interpreteren. Op Figuur 22 is te zien dat de zone van het plangebied, net als vandaag, quasi volledig volbouwd is met loodsen. Er is tussen de gebouwen in weinig open ruimte te zien. Op een ruimer beeld (hier niet vertoond) is duidelijk dat er na WOII een sterke groei is gekomen qua bebouwing ten oosten van de kern van Petegem, dit is ook deels te zien op deze afbeelding. In het westelijke deel lijken er meer gebouwen te staan dan de situatie vandaag. In het oosten zijn er op deze luchtfoto nog een paar open, onverharde zones te zien die vandaag wel verhard of bebouwd zijn. Dit betekent ook dat er, zeker wat het westelijke deel betreft, meer delen van de bodem verstoord zullen zijn door aanwezige putten, leidingen en funderingen dan wat blijkt op basis van de huidige gegevens. De mate van historische verstoring (diepte en oppervlakte) is echter niet te bepalen.

Figuur 22: Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 6 500)

1.2.4.10 Luchtfoto uit 2016

Een recente luchtfoto toont de situatie zoals deze vandaag ook te zien is. In de ruime omgeving is de bebouwing gestagneerd. Wat het plangebied betreft zijn een aantal van de open ruimtes nu ook verhard of bebouwd. Enkel in het westen lijken er een aantal gebouwen verdwenen te zijn. Deze delen zijn nu verhard en dienen als oprit aan de laadkaai. Er zijn in de loop der jongste decennia veel wijzigingen gebeurd die alle een impact op de bodem hebben gehad. De precieze mate van verstoring is weliswaar niet bekend.

Figuur 23: Luchtfoto (2016) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 6 500)

1.2.5 Archeologisch verwachtingsmodel

Doormiddel van de bovenstaande landschappelijke, archeologische en historische gegevens kan volgende archeologische verwachting worden vooropgesteld voor het volledige plangebied:

Steentijd:

Er zijn geen aanwijzingen van een steentijdsite in de omgeving. Aan de hand van het digitaal terreinmodel blijkt dat het plangebied laag gelegen is in het landschap, en dus niet binnen een uitgesproken gunstige (hoger gelegen) locatie met betrekking tot steentijdsites. De beek die ten westen van het plangebied loopt is te kleinschalig om van een invloed te spreken voor de verwachting van een steentijdsite. De Leie kan wel een rol spelen in het aantrekken van menselijke bewoning of activiteit in dit gebied, maar landschappelijk gezien eigent de locatie van het plangebied hier niet bijzonder toe. Er kan gesteld worden dat op basis van de bovenstaande data de kans op het aantreffen van een steentijdsite en/of vondsten eerder klein is. Er wordt daarenboven verondersteld dat, indien er steentijdvondstenconcentraties aanwezig waren, deze verstoord zijn door de huidige bebouwing.

Metaaltijden en Romeinse periode:

De aanwezigheid van sites en vondsten in de onmiddellijke omgeving die dateren van vóór de middeleeuwen, en meer bepaald uit de metaaltijden en de Romeinse periode, zijn beperkt. Ten zuidwesten van het plangebied is een site uit de metaaltijden bekend dat op een gelijkaardige topografische situatie gelegen is. De nabijheid van de Romeinse vondsten uit de Leie kunnen ook wijzen op sites in de omgeving. Voor deze perioden kan een verhoogde verwachting voorgesteld worden.

Middeleeuwen:

De eerste vermelding van Petegem-aan-de-Leie dateert van de 12de eeuw. De kern ontwikkelde zich langsheen twee assen, kruisend op een iets hoger gelegen zandrugje nabij de meanderbocht. Het plangebied ten oosten van deze kruising, aan de zuidelijke zijde van de weg naar Gent. De quasi afwezigheid van bebouwing op oude figuratieve kaarten en de weinige archeologische bewoningssporen ten oosten van de bewoningskern wijzen er op dat deze zone vermoedelijk geen bebouwing heeft gekend. Sporen kunnen wel bestaan uit grachten of andere sporen die wijzen op de perceelsindeling.

Het Ancien Régime en de nieuwste tijd:

Petegem-Binnen zou pas in de loop van de 17de eeuw worden versterkt al is het niet zeker of deze ook is uitgevoerd. Op basis van de kaart van Ferraris is duidelijk dat het plangebied gelegen is in Petegem-Buiten, dus buiten deze zone van de versterking en buiten de bewoningskern van Petegem. De historische kaarten tonen ook duidelijk aan dat het plangebied een agrarische functie had. Bebouwing is nooit op deze afbeeldingen binnen het plangebied te zien. Er kan dan ook verwacht worden dat er voor deze periode geen bewoningsresten te verwachten vallen.

Algemeen kan volgend verwachtingspatroon opgesteld:

Voor het plangebied kan gesteld worden dat er voor de metaaltijden en Romeinse periode een verhoogde verwachting kan vooropgesteld worden. Landschappelijk gezien ligt het plangebied niet op een uitgesproken topografische locatie. Dit blijkt ook uit historisch oogpunt waarbij de

concentratie van de bebouwing zich situeerde op de kruising van twee belangrijke wegen. Het plangebied ligt wel ten zuiden van de weg naar Gent, maar net buiten de middeleeuwse historische kern. Het plangebied zal voornamelijk een agrarisch gebruik gekend hebben.

Verstoorde zones.

De kans op het aantreffen van bovenstaande sporen hangt sterk af van de verstoringsgraad op het terrein. Uit de luchtfoto's van de laatste decennia is de dichte bebouwing binnen het plangebied duidelijk te zien. Op enkele open zones na is het ganse plangebied bebouwd. In de periode 1979-1990 lijkt het westelijke deel dichter bebouwd te zijn dan vandaag waar er enkel een verharding te zien is. De precieze ligging van (oude) leidingen en putten is niet bekend. De funderingen, leidingen en putten van de huidige bebouwing zal in elk geval een impact hebben gehad op de intactheid van de bodem. In de voorliggende plannen zullen verschillende gebouwen worden afgebroken. Grotendeels op dezelfde locatie zal een nieuwbouw gecreëerd worden. Er wordt dan ook verwacht dat er bij de bebouwing op thans onbebouwde terreinen weinig bijkomende verstoring van de bodem zal optreden. De kans dat daarbij ook archeologische resten worden geraakt wordt eveneens klein geacht.

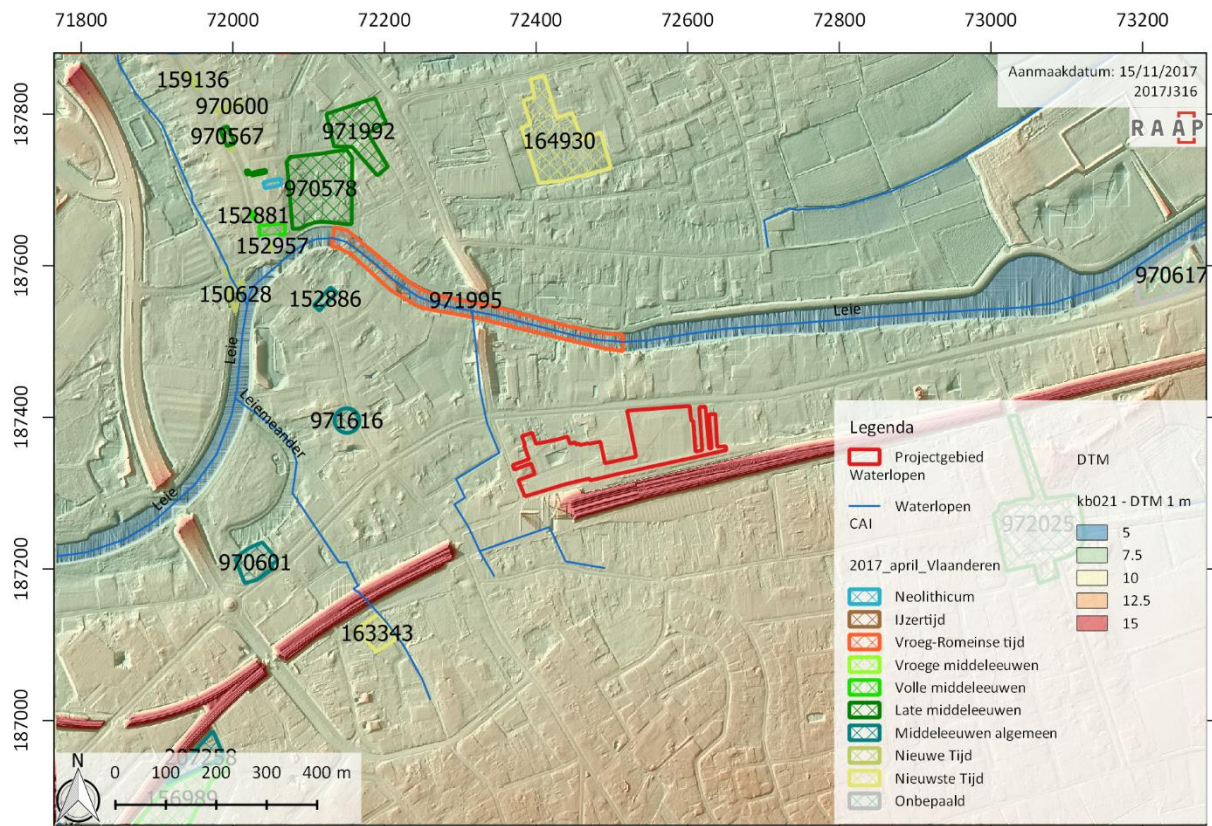
1.2.6 *Synthese / beschrijving potentieel op kenniswinst*

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is in een bebouwde zone met vermoedelijk origineel een zandige bodem. Het gebied ligt op een hoogte tussen 9 en 10 meter en is egaal te noemen. In theorie zou een archeologische site erg veel kunnen bijdragen tot het verleden van Deinze. prehistorische en vroege historische sites zijn met name niet of niet goed gekend. Sites uit de middeleeuwen of later kunnen dan weer informatie geven over het landgebruik buiten de bewoningskern van Deinze/Petegem, langsheen de weg naar Gent.

Vanuit archeologisch perspectief zijn er in de omgeving met name middeleeuwse vondsten en sites bekend. Deze zijn geconcentreerd ten westen van het plangebied, in de historische bewoningskern van Deinze. Het plangebied lag net daarbuiten aan de zuidzijde van 'Petegem-Buyten', het buitengebied van Petegem. Oudere vondsten zijn eerder zeldzaam en op basis van de topografie en de historische evolutie van de regio wordt er een lage kans gegeven op het aantreffen van archeologische resten binnen het plangebied. Daarenboven is de zone sinds de jaren 1970 (of vroeger) reeds dicht bebouwd waardoor verwacht wordt dat de bodem aldaar reeds verstoord is.

Gezien de lage verwachting en de hoge kans dat de bodem reeds (sterk) verstoord is, wordt geadviseerd om het plangebied vrij te geven. Er dienen bijgevolg geen aanvullende onderzoeken te gebeuren.

De kenniswinst bij een bijkomend onderzoek zou erg beperkt zijn vanwege de uitgebreide verstoring binnen het plangebied. Ondanks dat er delen niet verstoord zijn zal de ruimtelijke verspreiding van oudere sporen weinig verdere informatie opleveren.

Figuur 24: Synthesekaart met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 15 000)

Beantwoorden van de onderzoeksvragen:

- *Zijn er reeds gekende archeologische gegevens binnen en in de omgeving van het plangebied?*

Binnen het plangebied zijn geen archeologische indicatoren bekend. In de omgeving wel. Deze dateren met name in de Middeleeuwen en zijn gelinkt aan de ontwikkeling van Deinze, sinds de Vroege Middeleeuwen. Oudere vondsten zijn sporadisch gekend maar wijzen niet op de aanwezigheid van een nederzetting.

- *Zijn er in het gebied paleolandschappelijke eenheden bewaard en is er kans op het aantreffen van archeologische sites in dit landschap?*

Het landschap is met name gevormd door de Leie die doorheen het landschap meandert. In de omgeving van het plangebied is de Leie niet gekanaliseerd. Vondsten uit de prehistorie zijn echter grotendeels aanwezig en landschappelijk gezien zijn er ook geen verhoogde delen in het landschap die dergelijke sites zouden veronderstellen. Dit geldt ook voor de volgende perioden waarbij -buiten de Romeinse vondsten uit de Leie- geen noemenswaardige vondstcomplexen of sites zijn aangetroffen.

- *Hoe kunnen archeologische resten zich manifesteren (sporen, vondstenconcentraties, ...) en op welke diepte kunnen deze worden aangetroffen?*

Vondstenconcentraties kunnen in onverstoorde situaties aangetroffen worden vanaf het maaiveld. Dit geldt des te meer in het geval van prehistorische resten, die door beploeging van het land aan de oppervlakte kunnen komen. Sporensites en andere vondstenconcentraties kunnen in situ onder de

A-horizont voorkomen. Indien er een plaggendeek aanwezig is, wat in een aantal zones ten zuiden van het plangebied het geval is, kunnen dergelijke vondsten en sites een goede bewaring hebben. Echter, vanwege de intensieve versterking binnen het plangebied is de kans dat archeologische vondsten in het algemeen zullen worden aangetroffen erg klein.

- *Wat was het historisch landgebruik van het plangebied en wat is het landgebruik nu en wat is de invloed daarvan op de (verwachte) archeologie en (bodem)gaafheid?*

Voor zover we kunnen teruggaan in de tijd heeft het plangebied steeds een agrarisch karakter gehad. Hoogstwaarschijnlijk is het steeds in gebruik geweest als akker. Dit blijkt uit historische kaarten. Vaak kan dit gebruik verder in de tijd teruggaan. Er zijn in het verleden geen aanwijzingen dat er bewoning is geweest. Pas vanaf de 20ste eeuw wordt de zone van het plangebied stilaan in gebruik genomen en wordt het bebouwd met loodsen. Vanaf de jaren 1970 is het ganse plangebied, met uitzondering van een paar kleine zones, volgebouwd of verhard. In de periode 1979-1990 lijkt de bebouwing er dichter te zijn dan vandaag. De funderingen van deze gebouwen zijn niet bekend, maar voor de toekomstige gebouwen zullen paalfunderingen gebruikt worden. Mogelijk is dit ook het geval bij de huidige gebouwen. Naast de funderingen zullen ook leidingen, putten en rioleringen de zone voor het grootste deel verstoord hebben. De precieze diepte en oppervlakte hiervan is niet precies bekend. Het negatieve effect op eventueel aanwezige archeologische resten is in elk geval al groot geweest.

- *Wat is de gespecificeerde verwachting (alsmede de verwachte conservering en gaafheid) ten aanzien van nog onbekende archeologische waarden in het gebied?*

Op basis van het bureauonderzoek is er een vrij laag potentieel vooropgesteld voor het aantreffen van archeologische indicatoren. Dit zowel voor de Steentijd tot en met de recente tijden. Door de intensieve bebouwing (met bijhorende bodemversterking) wordt de kans dan ook klein geacht dat er binnen het plangebied nog archeologische resten bevinden. Indien deze toch aanwezig zijn wordt verwacht dat de conservatie en gaafheid eerder slecht zal zijn, ook al mocht er een plaggendeek in de originele bodem aanwezig zijn, dit vanwege de intensieve bebouwing in de 20ste eeuw.

- *Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventuele archeologische resten?
Op welke manier kan bij de planvorming met archeologische resten worden omgegaan?*

Bij de toekomstige werken wordt een deel van de huidige bebouwing afgebroken. Het gaat om een oppervlakte van ca. 7426 m². Deels op deze zone zal een nieuwbouw gecreëerd worden. De nieuwe gebouwen zullen een oppervlakte hebben van 13223 m². Een deel van de zone zal dus al verstoord zijn door de huidige bebouwing en/of de bebouwing die ook in de periode 1979-1990 aanwezig was (maar reeds in het verleden is afgebroken). De andere zone zal eveneens reeds beperkt verstoord zijn door de aanwezigheid van de verharding. Gezien de lage kans op het aantreffen van archeologische resten in deze zone is de kans ook klein dat resten zullen vernietigd worden.

2 Bibliografie

2.1 Uitgegeven bronnen

GOEMINNE., L. & VANHEE, T, 2000. Toponymie van Petegem aan de Leie. Oude en nieuwe plaatsnamen. Kring voor Geschiedenis en kunst van Deinze en de Leiestreek. Deinze.

JACOBS P., DE CEUKELAIRE M., DE BREUCK W. en DE MOOR G., 1999. Toelichtingen bij de Geologische Kaart van België - Vlaams Gewest, Kaartblad 21, Tielt. Belgische Geologische Dienst en Vlaamse overheid, afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

VERHULST, A., 1995. Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen. Gemeentekrediet.

2.2 Geraadpleegde websites

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://cai.onroerenderfgoed.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<http://www.cartesius.be>

<http://www.geopunt.be>

<http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>

<http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale>

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: Petegem-aan-de-Leie, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121374> (geraadpleegd op 14 november 2017).

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: Stationsstraat (Deinze), Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/106836> (geraadpleegd op 14 november 2017).

3 Bijlages

Bijlage 1: afbakening van het plangebied plan (shp-bestand)

Bijlage 2: plannen van de bouwheer (pdf-bestand)

Bijlage 3: geologisch en archeologisch kader

Bijlage 4: figurenlijst

Bijlage 3: Geologisch en archeologisch kader

CHRONOLOGISCH KADER

HOLOCEEN	POSTGLACIAAL	SUBATLANTICUM	METALTTIJDEN		Tweede Wereldoorlog Eerste Wereldoorlog Nieuwste tijd Nieuwe tijd Late Middeleeuwen Volle Middeleeuwen Vroege Middeleeuwen Karolingische periode Merovingische periode Frankische periode 284-402 69-284 57 v.C. - 69 475/450 - 57 v.C. 800 - 475/450 v.C. 1050 - 800 v.C. 1800/1750 - 1050 v.C. 2100/2000 - 1800/1750 v.C. 2850 - 2100/2000 v.C. 4200 - 2850 v.C. 5300 - 4200 v.C. 7800 - 5300 v.C. 8500 - 7800 v.C. 9500 - 8500 v.C.	1940 - 1945 1914 - 1918 19e E - 20e E 16e E - 18e E 13e E - 15e E 10e E - 12e E 2e helft 8e E - 9e E 6e E - 1e helft 8e E 5e E - 6e E		
			Post- Middeleeuwen	Late Middeleeuwen Volle Middeleeuwen Vroege Middeleeuwen Romeinse tijd Late Bronstijd Midden- Bronstijd Vroege Bronstijd Laat- Neolithicum Midden- Neolithicum Vroeg- Neolithicum Laat- Mesolithicum Midden- Mesolithicum Vroeg- Mesolithicum			Late Bronstijd Midden- Bronstijd Vroege Bronstijd Laat- Neolithicum Midden- Neolithicum Vroeg- Neolithicum Laat- Mesolithicum Midden- Mesolithicum Vroeg- Mesolithicum	
PLEISTOCEN	WEICHSELIIEN	SUBBOREAAL	STEENTIJDEN		Laat- Paleolithicum Midden- Paleolithicum	35 000 - 9500 v.C. 300 000 - 35 000 v.C.		
			EEMIIEN SAAIIEN	LAAT GLACIAAL PLENI-GLACIAAL VROEG GLACIAAL			ATLANTICUM BOREAAL PREBOREAAL LATE DRYAS ALLERØD VROEGE DRYAS BØLLING DENEKAMP HENGELO MOERSHOOFD ODDERADE BRØRUP AMERSFOORT	Neolithicum Mesolithicum Paleolithicum

Bijlage 4: lijst van opgenomen figuren bureauonderzoek

Figuur 1: Topografische kaart met projectie van het plangebied (bron: NGI). (schaal 1: 20 000)	5
Figuur 2: Projectie van het plangebied op het kadasterplan (bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV). (schaal 1:3 500).....	5
Figuur 3: Zicht op de gebouwen die zullen worden afgebroken in fase 1 (in rood) en fase 2 (in roze). (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750).....	7
Figuur 4: Zicht op de nieuw te bouwen gebouwen. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750).....	8
Figuur 5: Zicht op de nieuw te bouwen gebouwen. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:750).....	9
Figuur 6: Zicht op de ligging van de huidige en toekomstige riolering. (bron: Abscis Architecten). (schaal 1:500)	9
Figuur 7: Algemene situering van het plangebied op de topografische kaart (bron: NGI). (schaal 1: 3 500)....	13
Figuur 8: Luchtfoto uit 2016 met daarop het plangebied geprojecteerd (bron: AGIV). (schaal 1: 6 500)	14
Figuur 9: Bodembedekkingskaart uit 2012 met daarop het projectgebied geprojecteerd (bron: AGIV). (schaal 1: 10 000).....	14
Figuur 10: Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).). (schaal 1: 20 000).....	15
Figuur 11: Projectie van het plangebied op de quartair-geologische kaart (DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV) (1:20 000)	17
Figuur 12: projectie van het plangebied op de bodemkaart (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV) (1:15 000).....	17
Figuur 13: Digitaal terreinmodel (raster 1m) met projectie van het plangebied (bron: AGIV) (1:120 000)	19
Figuur 14: Potentiële bodemerosiekaart uit 2016 (bron: DOV, Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV). (1:25000)	19
Figuur 15: CAI met projectie van het plangebied (www.geopunt.be - cai.onroenderfgoed.be) (1:15 000) .	20
Figuur 16: Villaret kaart (1745-1748) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Agentschap Onroerend Erfgoed). (1:8 000)	23
Figuur 17: Kaart van Ferraris (1771-1777) met projectie van het projectgebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België). (1:8 000)	24
Figuur 18: Atlas der Buurtwegen (1841) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Provincie Oost-Vlaanderen) (1:8 000).....	25
Figuur 19: Kaart van Vandermaelen (1846-1854) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV, Koninklijke Bibliotheek van België). (1:8 000)	26
Figuur 20: Popp-kaart (1842-1879) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1:8 000)	26
Figuur 21: Topografische kaart van Deinze (1911-1949) (bron: Cartesius.be, niet gegeoreferereerd). (1:8 000)	27
Figuur 22: Luchtfoto (1979-1990) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 6 500).....	28
Figuur 23: Luchtfoto (2016) met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 6 500)	29
Figuur 24: Synthesekaart met projectie van het plangebied (bron: Geopunt, AGIV). (1: 15 000)	32